

Investigation of Parents' Views on Distance Education in Preschool Period

Seda KARAÇELİK¹

Abstract

As a result of the COVID-19 pandemic, which has been affecting the whole world since the beginning of 2020, large-scale closure decisions taken in our country were implemented until mid-2021. Educational activities, which were interrupted for a short period of time with the closure decisions, were resumed by conducting distance education activities. This study aims to examine the experiences of families, who are an important stakeholder of education, during the distance education process, which was passed without adequate preparation work within the scope of emergency measures taken due to the pandemic. The participants of the study, in which a qualitative research approach was used, consisted of 27 parents whose children were receiving preschool education in the 2020-2021 academic year. The data of the study were collected using a semi-structured interview form created by the researcher, which included nine open-ended questions. Telephone interviews were recorded, and the data collected were analyzed using content analysis. As a result of the study, it was seen that mothers mostly took care of the children during the period when they stayed at home, that there were parents who thought that distance education did not have any effect as well as those who thought that distance education met the socialization needs of children in this process, and that although there were mostly no problems during distance education, the most common problem was the problems arising from the internet connection. In addition, it was observed that parents generally engaged in academic activities with their children outside of distance education, and the most common anxiety was related to their children's academic skills. In line with the results obtained, suggestions were made regarding the compulsory stay-at-home situations that may be encountered in the future and the steps that can be taken to improve distance education practices in preschool period.

Key Words

Distance education
Preschool education
Pandemic
Parents' view

About Article

Sending date: 24.01.2024
Acceptance date: 17.04.2024
E-publication date: 30.04.2024

¹ Assit. Prof. Dr., Muğla Sıtkı Kocman University, Faculty of Education, Türkiye, skaracelik@mu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9181-3896>

Introduction

After the COVID-19 outbreak was first seen in China in late 2019, it spread rapidly in various parts of the world in the first three months of 2020, and more than 100,000 cases were reported worldwide in the first week of March 2020 (Jiao et al., 2020). The COVID-19 pandemic, which has affected Türkiye as well as the whole world, has forced human life to change in many areas. It has necessitated distancing between people all over the world and has forced changes in daily life, working order, transportation, etc., as well as in education and training methods (Arslan & Karagül, 2020). In line with the compulsory and rapid closure decisions, face-to-face education was interrupted in the field of education and distance education applications were started. Distance learning, which has necessarily replaced traditional learning, has brought many problems due to the lack of effective infrastructure and human expertise (Garad et al., 2021).

Sometime after the introduction of compulsory home-stay practices, distance education activities began to be carried out in preschool education, as in all levels of education. However, distance education, which was implemented without adequate preparation, not only affected teachers and students, but was also a process experienced for the first time by many parents. Distance education is not an education that children can implement on their own in early childhood. It requires parents to participate by accompanying their children or acting as a guide (Bonilla et al., 2022). For this reason, the process necessitated a more active involvement of parents in the process and imposed an educator role on parents. Parental involvement in education is important and studies show that children who are helped by their parents with an empathetic teaching approach perform better academically than those with authoritarian parents (Garcia et al., 2019). However, it is known that parents, who have to make efforts to continue their children's education while coping with the negative psychological effects of pandemic conditions, have various problems in adapting to distance education studies and guiding their children in the process of learning from home (Kurt Demirbaş & Sevgili Koçak, 2020; Listyaningrum et al., 2020; Tarkoçin, Alagöz, & Boğa, 2020).

Health, economic and socio-political problems caused by pandemics and crises, which have been experienced similarly in the past years, can have immediate and long-lasting consequences on children (Benner and Mistry, 2020). Studies conducted during the COVID-19 pandemic also emphasize that children are negatively affected psychologically. In this process, measures should be taken to protect the psychological health of children who face situations such as losing their relatives, getting sick, and staying away from their relatives (İnan, 2020). In addition to high levels of parental stress, fears, uncertainties, significant changes in their routines, and physical and social isolation are reflected in their emotions and reactions, which negatively affect their educational processes. Understanding children's emotions and reactions is crucial to properly address their needs (Imran, Zeshan, & Pervaiz, 2020).

The preschool period is a period that needs to be handled extremely sensitively considering the age of children. It is important that distance education is well organized to protect young children from psychological trauma and to maintain their development and positive attitudes towards school (Akkaş Baysal, Ocak, & Ocak, 2020). When the effects of pandemic conditions on children are added to the characteristics of the age period, the conduct of distance education can become complex. Children in this period have a very short attention span in terms of the characteristics of their cognitive development (Arslan, 2017). The developmental nature of young children requires that learning activities be brief, visually, and interactively, with a combination of movement, music, play, and art (Hao, 2020). In addition, performing activities in front of a screen may negatively affect children's short attention span due to reduced interaction. For this reason, it is important that the activities to be planned are capable of keeping children's attention alive. In addition, another issue that needs to be considered is the time that children should spend in front of the computer screen during distance education practices. The increase in the use of digital technology as a result of the decrease in the time spent outdoors and the games played while staying at home brings up the danger of digital addiction for children (Gelir & Düzen, 2022; Kanter, 2020).

Young children learn best through social interactions, hands-on exploration, sensory activities, music and movement (Plotka & Guirguis, 2023). In addition to supporting children's academic skills, preschool education allows them to interact socially with their teachers and peers. The use of distance

learning at an early age is controversial because it does not allow children to prepare socially and emotionally for school. Preschool children may experience social isolation, lack of interaction and engagement in distance learning (Merfeldaitė, Prakapas, & Railienė, 2021). Another issue that needs to be emphasized is how children's social-emotional development is affected by the significant loss of the opportunity for social interaction during distance education practices that are carried out during the mandatory stay-at-home period.

Some studies indicate that distance education for early childhood can be made more efficient. The importance of parents increases even more in distance education and their active participation in the process produces successful results. Sujarwo, Kusumawardani, and Nurmalasari (2022) found that distance education supported by educational videos and worksheets positively affected parents' involvement in helping children learn. In Akin and Aslan's (2021) study, it was seen that the continuity in teacher and family communication in distance education supports the active participation of the child in the process when cooperation is made with families on issues such as plans, materials, live lesson duration and hours.

Distance education is an application that will prevent the education process from stopping completely in cases such as epidemics, crises, disasters, etc. that may occur in the world and in our country in the future as in the past. The data obtained from these and similar studies are important in terms of shedding light on how to make distance education practices with preschool children more effective. On the other hand, it is seen that online education practices have become widespread in early childhood especially in the USA since 2013 (Plotka & Guirguis, 2023). Recognizing the experiences during the COVID-19 pandemic can help guide future studies on distance education in early childhood, both for the possibility of online education becoming more widespread in the future and for possible emergency distance education applications. It is thought that this planned study will reveal the current situation and problems related to distance education practices in preschool period based on the experiences of parents during the pandemic period and thus contribute to the field in terms of organizing effective distance education practices in preschool period.

The aim of this study is to determine the views of parents whose children attend preschool education about their experiences related to the care and education of their children in a year under pandemic conditions. Based on this aim, the following questions were sought to be answered.

1. How have parents' working conditions changed during the pandemic?
2. How have parents' relationships with their children changed during the pandemic?
3. How are parents' experiences with distance education during the pandemic?
4. What are the educational concerns and suggestions of parents due to the pandemic process?

Method

The study was planned in the phenomenological research type, one of the qualitative research approaches. Phenomenological studies focus on discovering the common meaning of lived experiences related to a phenomenon or concept (Creswell, 2021). In this study, a phenomenological approach was used to examine the experiences of parents with children attending preschool education institutions about distance education during the pandemic.

Study Group

Convenient sampling method, one of the purposeful sampling types, was used to form the study group. This method brings speed and practicality to the research (Yıldırım & Şimşek, 2011). The study group included 27 parents living in Menteşe district of Muğla province and whose children were receiving preschool education in the 2020-2021 academic year. While including the parents in the study, firstly, some preschool teachers working in public schools in the provincial center were contacted, and through the teachers, parents were briefly informed about the study and parents who could volunteer for the interviews were identified. In the first telephone interview conducted by the researcher with the parents who agreed to participate in the study, detailed information about the purpose of the study was given, and the preferred interview method (online video interview or telephone interview) and the day and time they would be available for the interview were arranged with the parents who decided to

participate in the study. All of the interviewed parents were mothers. Other personal information about the parents is given in Table 1. Prior to the interview, the parents were informed in writing by sending an online information and consent form and were asked to provide written information and to provide feedback that they had permission.

Table 1. Personal information about the parents

		n	%
Age	26-30	8	29.6
	31-35	9	33.3
	36-40	6	22.2
	41-45	4	14.8
Education status	Primary school	3	11.1
	Middle school	1	3.7
	High school	11	40.7
	Associate degree	2	7.4
	Undergraduate	7	25.9
	Master's degree	1	3.7
	PhD	2	7.4
Profession	Housewife	9	33.3
	Civil servant	9	33.3
	Worker	8	29.6
	Tradesmen	1	3.7
Number of children	Only child	5	18.5
	2 children	16	59.2
	3 children	5	18.5
	4 children	1	3.7

When Table 1 is examined, it is seen that the majority of the parents participating in the study are between the ages of 26-40, their educational level is generally high school (40.7%) and undergraduate (25.9%), their occupations are generally housewives (33.3%), civil servants (33.3%) and workers (29.6%), and more than half of the parents (59.2%) have 2 children.

Table 2. The person who takes care of the child while staying at home during the pandemic

The person taking care of the child	n
Mother	11
Mother-father	7
Grandmother-grandfather	6
Caregiver	2
Siblings	1
Total	27

When Table 2 is examined, it is seen that most of the participants stated that the mother was the one who took care of the child during the distance education process during the pandemic period. Seven of the participants stated that the mother and father took care of the child together. It is seen that there were 6 participants who stated that the grandmother/grandmother and grandfather took care of the child, 2 participants who stated that there was a caregiver at home to take care of the child in this process, and 1 participant who stated that the older brother and sister took care of the child.

Table 3. Information on the opportunity for parents to work from home during the pandemic

Opportunity for parents to work from home	Himself	Wife
Yes	18	6
No	9	21
Total	27	27

Table 3 presents information on the opportunity for parents to work from home during the pandemic. Considering that all of the participants of the study were mothers, it is seen that 18 of the 27 mothers had the opportunity to work from home while 9 did not have the opportunity to work from home, and for fathers, 6 of them had the opportunity to work from home while 21 did not have the opportunity to work from home.

Data Collection Tool

The data of the study were collected with a semi-structured interview form developed by the researcher (Appendix.1). While preparing the interview form, a literature review was conducted, and studies related to the subject and the results of the studies were utilized. The prepared questions were presented to a Turkish language expert to check their suitability in terms of language and expression. The draft form was then presented to two field experts to ensure content validity and they were asked to evaluate the relationship between the purpose of the study and the questions. The form, which was revised in line with the criticisms of the field experts, was piloted with a parent who was not included in the study group. The form, which was finalized after the pilot application, consists of 5 personal information questions and 9 open-ended questions about the parents. The questions were prepared to evaluate parents' views on their relationships with their children during the period of distance education during the pandemic, and their views on the care and education of their children.

The data of the study were collected through interviews in June 2021. Semi-structured interviews allow the participant to express the world they perceive with their own thoughts (Merriam, 2018). The interviews conducted within the scope of the research could not be held face to face due to the pandemic conditions, and it was reported in the preliminary meeting with the parents that they could be held in the form of online video or telephone calls, in accordance with their preferences. In line with the preferences of the parents, all of the interviews were conducted as telephone interviews. The interviews were recorded with a voice recorder to prevent data loss. The interviews lasted approximately 15 minutes and all data were collected by the researcher.

Data Analysis

In the study, the data sets obtained from semi-structured interviews were analyzed by content analysis method. The data of the study were analyzed by a field expert other than the researcher to ensure reliability and the consistency between the analysis results was compared. In addition, the statements of the participants were included in the study, and these quotations were presented as direct quotations without interpretation. Where quoted, the names of the participants were not used; instead, codes such as E1, E2, ... E27 were used for each participant.

Findings

In this section, parents' views on their experiences with their children under pandemic conditions are presented. For the purpose of the study, parents' views on the changes in their children's behaviors during this period, distance education practices by the educational institution, their views on the impact of distance education, the problems they experience in distance education, the activities they do while spending time with their children at home, their perceptions of competence in undertaking their children's education, and their concerns caused by the pandemic process were presented in tables, and parents' statements were included with direct quotations regarding the findings.

Table 4. Changes in children's behaviors during the pandemic period when distance education continued

Problems with the child	n	Problem experienced	n
Yes, it happened	12	Unwillingness-boredom-tension due to being at home all the time	6
		Spending too much time with tablets and phones	3
		Fighting-conflict between siblings	2
		Psychological problems due to the mother being away from home	2
		Strained boundaries in the parent-child relationship due to constant togetherness at home	1
No, it didn't happen	15	-	-

When Table 4 is examined, it is seen that 15 of the 27 parents who participated in the study did not experience any problems in their children's behavior during the pandemic period when distance education continued. While 12 of the parents stated that they had problems during this period, it was observed that the most common problem was reluctance-boring-tension (n=6) due to being at home all the time. Three of the parents stated that they had problems due to their children spending too much time on tablets and phones, 2 parents stated that there were fights and conflicts between siblings, and 2 parents stated that psychological problems were seen due to the mother being away from home. One parent stated that the parent-child relationship was difficult due to being together at home all the time. Some of the parents who stated that there were no problems stated that this situation was better for their relationships with their children. Parental statements about these opinions are as follows:

E4 *"Since the education was at home, I was trying to be a little oppressive, let's do it, let's do it, you have to do it. Of course, this time there is reluctance... for example, he wants to play games."*

E13 *"Constant cartoons, phone, television... His interest in electronic devices increased. "If I don't let him watch it, it doesn't work, I let him watch it, this time he just stays connected to the screen and we were uncomfortable with that."*

E9 *"Of course, we also had stressful environments. Since they were both younger and closer in age, they had conflicts with each other. There were times when they did not get along as well as when they got along. Of course, a moderate approach was taken to overcome this chaos. But there were times when we got angry with each other, including the children. We tried to get through it in the most damage-free way possible, but it was not easy."*

E11 *"I had to stay away from home for a period of 1-1.5 months due to my job, because I was in quarantine. During that time, I can say that the children's psychology was a bit disturbed."*

E26 *"Of course, there has been a bit of a change in being patient. Since we were together all the time, some boundaries were pushed."*

E6 *"I can say that I had the chance to spare more time for them. We worked from home, our caregiver took care of our time at home. Afterwards, I was always at home. It was actually good for them. We did not experience a negative situation."*

E27 *"It affected us positively, to be honest. We were in a constant rush before. They already went to kindergarten from the age of two. Before that, their grandmother took care. I realized that our communication was lacking. It affected us a little more in the opposite direction. I mean it affected us in a good way. I think our communication strengthened, our commitment to each other increased. We got to know each other better. The reason for the change is that we had the opportunity to spend more time together."*

Table 5. Distance education practices implemented by the preschool education institution

The institution's distance education application	n	Activities carried out	n
Yes, it was done	27	All activities	10
		Art activity	10
		Activities/assignments sent home	7
		Working with schoolbooks	6
		Science activity	6
		Math activity	5
		No information	5
		Music activity	4
		Turkish activity	4
		Early literacy activity	2
No, it wasn't done	-	-	-

When Table 5 is examined, it is seen that all of the institutions where the children of the parents included in the study attend conduct distance education practices. While 10 out of 27 parents stated that all activities were carried out, 10 parents stated that art activities, 7 parents stated that activities sent home, 6 parents stated that schoolbooks, 6 parents stated that science activities, 5 parents stated that math activities, 4 parents stated that music activities, 4 parents stated that Turkish activities, and 2 parents stated that early literacy activities were carried out. In addition, 2 parents stated that children were asked questions during this process, while 5 parents stated that they did not have any information about the distance education process either because they were not with their children or because their children could not participate in distance education sufficiently. Parent statements related to these opinions are as follows:

E12 *"In general, every activity that could be done was done."*

E8 *"He did handicrafts. He did painting and stuff like that."*

E23 *"Thanks to our teacher, she sent us documents that we could print out. "She made arrangements. We had them do it at home according to them."*

E13 *"We have two different sets, we continued with them. There are also three books given by national education. We tried to finish them, that's how we continued distance education."*

E3 *"They did it on Zoom. I did not come across it because I was working."*

E5 *"She was at her grandmother's house because we were not there, so we did not participate. There was no one to ensure that she participated in distance education."*

E7 *"I don't know about that because I work during the day. I have not been in distance education."*

E11 *"He could not attend live lessons much. He participated 1-2 times; he couldn't participate more. The reason he couldn't attend was a problem with the phone. When we connected via phone, there was a problem with the voice. Since the problem was not solved, I can say that I did not bother with it."*

Table 6. The effect of distance education studies on child development

The effect of distance education studies on child development	n	Impact of distance education	n
It had an impact	25	Social impact	8
		Academic impact	4
		In terms of health	3
		Communicating with different people	2
		Spending time without getting bored	2
		Manual dexterity	1
		Discipline	1
		Doing favorite activities	1
		Prevent gaming on phone/tablet	1
No impact	7	-	7
Not sufficiently participated/No idea	2	-	2

Table 6 shows the responses of the parents who participated in the study about the effects of distance education activities on children's development. Accordingly, the most common response was the effect on children's socialization (n=8). Four of the parents emphasized the academic effect and 3 emphasized the health effect. While 2 parents emphasized that distance education had an effect on their children's communication with different people in this process, 2 parents stated that distance education was effective in helping their children spend time without getting bored. In addition to these, 1 parent each stated that it was effective in terms of the development of manual dexterity, discipline, doing favorite activities and preventing playing games on the phone/tablet. While 7 parents stated that distance education did not have any effect, 2 parents stated that they could not participate in distance education sufficiently for various reasons and did not express any opinion. Parent statements related to these views are as follows:

E9 *"I think he did not move away from the school environment, he did not move away from his teacher. His friends with whom he was good in class usually attended the lesson. He was also in communication with them."*

E12 *"At least he was not completely disconnected from his friends during distance education. We are his parents after all. His sharing with friends or his communication with his teacher is different. I think it supported the child in terms of not turning completely inward. It was very good in terms of social support."*

E13 *"I can't say it was a great education or very good. I wish the pandemic had not happened, he could have gone to school and had a better time."*

E20 *"There is nothing I can say was good for preschool."*

E15 *"Being active... He actually had the ability to hold pencils and scissors, but I think he has developed more. He was mostly doodling at home as coloring. Now he has started to color. He was more attentive because he showed it to his teacher."*

E3 *"It was good for health. He did not go to school every day and there were no more problems."*

E4 *"I think it improved her ability to adapt easily because there was a different person (trainee teacher) every day. Our teacher is a woman. I wondered if it would be a problem if she had a male teacher... I wondered if she could talk to a male teacher as if she were her own teacher and answer questions. But she also liked male teachers and adapted easily."*

E10 *"Since they were bored at home, the live lesson contributed a lot in order for them to spend time."*

Table 7. Problems experienced in distance education

	n	Problems experienced	n
Yes, there was a problem	20	Problems with internet connection	9
		Problems with the applications used	5
		Multiple children in the same household having to connect to remote learning simultaneously	3
		Problems with the device used	2
		Late access to internet and devices	1
No, there was no problem	11	-	-

When Table 7 is analyzed, 11 of the 27 parents who participated in the study stated that they did not experience any problems. While 9 of the parents stated that they had problems with the internet connection, 5 of them stated that they had problems with the applications used, and 3 of them stated that having more than one child at home who had to connect to distance education at the same time was a problem. 2 parents stated that they had problems with the devices used, and 1 parent stated that they could access the internet and the device late. Parental statements related to these views are as follows:

E1 *"We did not have any problems with the Internet, only sometimes we could not log in from (in Turkish, EBA), we logged in from Zoom or we could not log in from Zoom, we logged in from EIN. "*

E7 *"It was the same time for his sister and brother, sometimes he could not log in."*

E11 *"It was a technical problem. I tried to connect from my phone, we did not have a tablet. There was a problem with the sound when we connected from the phone. It was a problem caused by the devices."*

Table 8. Activities done while spending time at home outside of distance education studies

Activities while spending time at home	n
Activities for academic skills (line work, math work, teacher-submitted work, schoolbook work)	24
Activities for cognitive area (board games, puzzles, experiments, lego, sudoku)	14
Art activities	12
Play	10
Helping with household chores (kitchen, cleaning)	9
Activities for language development area (reading books, creating stories)	8
Planting flowers	2
I didn't pay enough attention	1

Table 8 shows the responses of the parents regarding the activities they did outside of the educational activities planned by the teacher while spending time with their children at home during the distance education process. It is noteworthy that the most frequently mentioned activity by parents in this process was activities for academic skills (n=24). In addition to the parents who stated that they did activities for cognitive area (n=14), art activities (n=12), housework (n=9), and activities for language development area (n=8), 2 parents stated that they planted flowers together. One of the parents who participated in the study stated that she could not pay enough attention to her child during this process. Parent statements related to these opinions are as follows:

E11 *"There were activity sheets sent by our teacher. At the beginning of the year, we received a training set, I tried to do them at home. It was not intensified like at school, it was very infrequent at home."*

E21 *"We practiced vowel letters. We did addition and subtraction. Writing numbers, counting, writing from one to 20, counting, coloring... We were able to do such activities."*

E13 *"We were buying puzzles. At first, we started with 50 and a hundred. Then we realized that our child could do it. Suddenly we started buying puzzles of 150, 250, 300."*

E15 *"I bought her number and letter cards. We played things that we would play by counting together, such as playing ludo. Our teacher had prepared simple sudokus, we played with them."*

E8 *"Once we collected leaves. We made shapes out of leaves, made animals, made flowers, and painted them."*

E8 *"We usually play games. We love to play games. We played games that can be played at home like hide and seek."*

E9 *"We tried to do more activities like cooking and baking."*

E27 *"We practiced writing a book. He always takes 5-6 pieces of paper, folds them, draws a picture on one side and tells me to write on the other side."*

Table 9. Findings on parents' perception of themselves as competent to undertake their children's education

Parents' perception	n	Issues where they think they are inadequate	n
No, I don't think it's sufficient	10	To answer their questions	2
		Making time	2
		Creating discipline	2
		Strengthening manual skills	1
		Behavior problems	1
		Ensuring that she is not bored	1
		To simplify	1
Yes, I think it is sufficient	17	-	-

Table 9 shows the parents' perception of themselves as adequate in terms of undertaking their children's education and the areas where they find themselves inadequate. Seventeen of the 27 parents who participated in the study stated that they found themselves sufficient in this regard, while 10 parents stated that they did not find themselves sufficient. Among the parents who stated that they did not find themselves sufficient in undertaking the education of their children, 2 of them stated that they found themselves insufficient in answering their children's questions, 2 in allocating time for their children, 2 in creating discipline, 1 in strengthening manual skills, 1 in behavioral problems, 1 in ensuring that they

are not bored, 1 in getting to simplify, while 1 parent stated that they were not sufficient for anything. Parent expressions related to these views are as follows:

E4 *"Honestly, I do not find myself sufficient. Sometimes I can be left without an answer to the question he asks."*

E20 *"I don't find it enough because there is not enough time. There is a very serious problem in terms of time. We had just arrived home when we needed to take care of him. It is a bit troublesome for us."*

E14 *"I don't find it very sufficient. Because we are not teachers. We don't have any training on this. The teacher has discipline. We inevitably lack her."*

Table 10. Parents' concerns about their children's education caused by the pandemic period

To have concern	n	Anxieties	n
		Concerns about academic skills	13
		Concerns about social skills	5
Yes, I have concern	20	Concerns about school adaptation	5
		Disciplinary issues	2
		Lack of focus	1
No, I don't have concern	7	-	-

When Table 10 is analyzed, it is seen that 20 of the 27 parents who participated in the study have pandemic-induced concerns about their children's education, while 7 of them do not have any concerns. While 13 of the parents who had concerns about their children's education stated that they had academic concerns, 5 stated that they had social concerns, 5 stated that they had concerns about school adaptation, 2 stated that they had concerns about discipline problems, and 1 stated that they had concerns about lack of focus problems. Parental statements about these opinions are as follows:

E26 *"I think about how I can teach syllables or letters if there is distance education when my child goes to first grade next year. Of course, the anxiety is great."*

E3 *"Children mostly regressed a little bit, of course. So it is not like face-to-face education."*

E17 *"We have no friends here. Likewise, our children do not have friends. What children want more than anything else is friends, a play environment. We felt this a lot. Being away from them creates social anxiety."*

E11 *"I have concerns about whether the adaptation process when they start first grade will be negatively affected."*

E5 *"When they start school, I think there may be a lack of discipline and adaptation. They stayed away before they even understood what school was like before they started."*

Table 11. Parents' suggestions for distance education in preschool education

Suggestions	n
No suggestion	11
Longer duration	7
It can't be better in any way	4
Individualized attention to each child	2
Using methods that allow children to be more active in front of the screen	1
Training for teachers to use the application effectively	1
More academic activities	1
Tablet distribution	1

Table 11 shows parents' suggestions about distance education in preschool education. Of the 27 parents who participated in the study, 11 stated that they had no suggestions and 4 stated that it could not be better in any way. While 7 of the parents suggested that the duration should be longer, 2 of them stated that each child should be dealt with individually. One parent each made suggestions such as using methods that children can be more active in front of the screen, training teachers to use the application effectively, conducting more academic activities, and distributing tablets. Parent statements about these opinions are as follows:

E7 *"Distance education cannot replace regular education in any way. He's not with her friends, he doesn't share anything with them."*

E21 *"We had half an hour. I think that time was not enough. It was three days a week. It was not enough for me. Because he is already connected to the lesson, greetings, how are you, how are you doing... The newcomer joins the lesson, something is constantly said from there, hello, I'm here... Maybe 10 minutes of it is already spent like that. In the remaining 20 minutes - these are small children anyway - they always want to ask something, they want to talk, they are constantly interrupted. In my opinion, half an hour of training was not enough. It could have been a little longer."*

E6 *"I think teachers should communicate more with the students. They may want to call and talk to the student even once a week. You can talk collectively in live classes, but the child is very young and cannot take it upon himself. But I think the fact that the teacher wants to talk to them even once a week, sends them a special video, these can be very effective for preschool children."*

E22 *"Teachers need to be ready for online education. Maybe younger teachers might be more ready. Some teachers can use the facilities better. Teachers started this without training on using Zoom. Teachers can take classes on this."*

Discussion, Conclusion and Recommendations

In this study, the experiences of parents with preschool children in the 5-6 age group in distance education practices carried out under COVID-19 pandemic conditions and in this process were examined from various perspectives. In this section, the results of the findings obtained in line with the aim of the study are discussed in the light of previous studies.

When the findings obtained in the study were examined, it was observed that during the period spent at home with distance education during the pandemic period, mothers often took care of the children alone or together with the mother and father. In addition, depending on the working and living conditions in the family, it was observed that family elders such as grandmothers and grandfathers were involved in the process of taking care of the child. It has been understood that if parents work, the older children or caregivers in the family take care of their children during this period. In the study conducted by Konca and Çakır (2021), it was observed that mothers were more interested in preschool children

than other members of the family during the pandemic period. The study of Gelir and Düzen (2022) showed that especially mothers undertake responsibilities such as housework, professional duties, care and education of their children and have difficulty in balancing these responsibilities. The working conditions of the parents participating in the study during the pandemic process vary. The results show that while most of the mothers have the opportunity to work at home, most of the fathers do not have the opportunity to work at home. However, considering that 9 of the mothers participating in the study were housewives, it is seen that 9 of the 18 working mothers had the opportunity to work from home and the remaining 9 did not have the opportunity to work from home. It is understood that the number of mothers and fathers who are in business life and have the opportunity to work from home is closer to each other, while the number of fathers who do not have the opportunity to work from home is higher. On the other hand, research shows that the traditional perspective that it is the mother's duty to take care of the child is still prevalent today (AÇEV, 2017). It can be thought that both the fact that mothers have the opportunity to be at home a little more than fathers in this process and the traditional perspectives on gender and parental roles are the reasons why mothers are more interested in the care and education of children than fathers.

Regarding the changes in children's behavior during the pandemic period when distance education continued, about half of the parents interviewed stated that they had problems in this process, while the other half stated that they did not have any problems. The problems experienced were mostly reluctance, boredom and nervousness towards educational activities due to children being at home all the time. While some of the parents saw it as a problem that children spent too much time with tablets and phones during this period, other problems experienced were fights between siblings, psychological problems experienced by mothers who had to stay away from home with their children, and problems arising in the parent-child relationship due to being together at home all the time. Shorer and Leibovich's (2020) study with parents with children aged 2-7 years revealed that children showed signs of stress such as irritability, agitation and aggression, separation fears and clinging during the COVID-19 pandemic. Jiao, et al. (2020) examined the behavioral and emotional disorders of children between the ages of 3-18 during the pandemic and found that clinging, inattention and irritability were the most severe psychological conditions shown by children in all age groups. The results of the study conducted by Ok, Torun, and Yazıcı (2021) also revealed that children's being at home caused them to use electronic devices more and that children experienced situations such as anger, aggression, indifference to activities, and difficulty in following activities during this period. Considering the developmental stages of young children, it can be said that the compulsory stay-at-home period was mostly reflected in children's behaviors as anger and aggression due to the fact that their ability to manage their emotions and stress was not yet fully developed. In addition, some parents, albeit few in number, stated that this process was positive in terms of their relationships with their children, as opposed to having problems during the stay-at-home period. In the study by Okatan and Tagay (2023), parents emphasized the positive aspects of the pandemic period such as spending more time with the family, strengthening family ties, increasing communication and sharing, as well as negative aspects such as family conflict, increased use of technology and boredom at home. These differences may be related to how easy or challenging the living conditions of the families were during this period. In this study, it can be concluded that the fact that one of the parents who commented positively had the opportunity to work from home with their spouse and the other had a helper to take care of the children at home had an effect on them to spend this period with less distress and to create conditions to strengthen their relationships.

According to the findings obtained in the study, it is seen that all of the preschool education institutions attended by the children of the participating parents have distance education practices. Five parents stated that they were not with their children during the activities or that they could not see what kind of activities were carried out because they could not participate in distance education activities for various reasons. The information on the types of activities carried out shows that all activities are frequently carried out, and at the same time, art activities are preferred by teachers more than other activities in the distance education process. In Tozduman Yaralı and Özkan Kunduracı's (2022) study, it was observed that teachers mostly conducted Turkish and early literacy activities during the distance education process. In Yıldırım's (2021) study, teachers stated that they applied art, Turkish, science, drama, music, math activities and games in distance education during the pandemic period. In this way,

it can be thought that teachers try to support children in various skill areas. Play is the most effective activity for early childhood education. Children learn best through play and focus when they can be active through hands-on activities (Kim, 2020). Inan (2020) states that reading healing stories by teachers during the pandemic process, including relaxing activities such as visual arts and games will contribute to children's psychological well-being. The results of Altın and Gündoğdu's (2021) study with preschool teachers also show that art activities are among the most preferred activities of teachers in the distance education process. The results obtained in Aral and Kadan's (2021) study showed that teachers reported almost equal frequency of opinions on the activities that can be done in distance education, including story, early literacy, singing, play and rhythm, and art and experiment activities. The reason why teachers prefer art activities in distance education may be that they find it more advantageous to use visual elements in art activities as an element that attracts children's attention.

Some of the parents who participated in the research had the opinion that distance education activities supported children socially. Parents were of the opinion that the distance education applications were positive in terms of children's social interactions, which were severely restricted during the process at home, as children could see their friends and teachers and interact with them via video. The number of parents who think that distance education applications do not contribute to the child, especially in the preschool period, is also considerable. Özgem et al. (2020) examined the views of parents and found that the participants reported that the contribution of distance education to the education of preschool children was not sufficient and that the effect of distance education was lower than face-to-face education. The results of the study conducted by Aktan Acar, Erbaş and Eryaman (2021) show that preschool teachers also focus on problems similar to those experienced by parents. They stated some problems such as distance education not having the desired effect on preschool children, children's focusing problems, and lack of socialization. In another study conducted by taking the views of parents and teachers, it was found that both parents and teachers reported that the online environment was not very effective in achieving early childhood education goals, while teachers were more optimistic than parents (Plotka & Guirguis, 2023). Teachers' thoughts that distance education can be improved based on their knowledge and experience about teaching may have led them to have a more positive perspective than parents. In terms of parents, it can be thought that the challenging situations they experience with the role of educator, which they are obliged to play in this process, cause them to approach the effect of distance education from a more negative perspective.

Although it was observed that most of the parents did not experience any problems during the distance education process, some parents stated that they experienced problems due to the internet connection. In addition to the problems related to the applications and devices used, the fact that there is more than one child receiving education at home but there is not more than one device that can be connected to distance education appears to be a problem for some families. This problem is a disadvantage not only for preschool children but also for children at other levels of education. Some studies draw attention to this problem and state that the technological inadequacy to connect to distance education is an important problem and that the participation rate of children in education decreases for this reason (Andrew et al. 2020; Bakırcı, Doğdu, & Artun, 2021; Erkol, 2023; Konca & Çakır, 2021; Marin, 2022; Yenigün, 2022). A family's lack of adequate facilities is the result of various causes and conditions, and this can create situations where parents' participation in the child's distance education is lacking (Kolak, Markic, & Horvat, 2023).

It is seen that most of the parents try to do activities that will support their children developmentally while spending time with them at home during this period. Only one of the parents who participated in the study stated that she could not pay enough attention to her child and attributed this to the fact that she was a working parent. It is seen that the activities that parents most frequently prefer to spend time with their children are activities related to academic skills (line work, math work, work sent by the teacher, school book work). In a study conducted by Kurt Demirbaş and Sevgili Koçak (2020) with parents with children aged 2-6 years, parents were asked about the daily activities they did during the time they spent with their children during the pandemic, and it was revealed that the most common activity was physical activities. The results obtained reveal a significant difference between the two studies. None of the parents in this study directly emphasized a physical activity. One of the reasons for this may be that the data of Kurt Demirbaş and Sevgili Koçak's (2020) study was collected

between April and May 2020, which was very close to the compulsory closure due to the pandemic, and parents may have focused more on the problems arising from their children's inactivity rather than their education. The data for this study were collected in June 2021. By that time, about a year had been spent with the pandemic conditions and parents had experienced distance education for more than a year. It can be thought that as the time under pandemic conditions prolonged, parents' concerns about their children's education began to emerge and they tried to support their children more in this regard. Another difference between the two studies is that the parents who participated in the study conducted by Kurt Demirbaş and Sevgili Koçak (2020) had children between the ages of 2-6, while the parents who participated in this study had children between the ages of 5-6. Considering that the children of many of the parents participating in this study will start primary school the following year, it may be normal for parents with children in this age group to be more concerned about their children's academic development and to want to support their children in this area. Similarly, the results of another study, whose data covered the first semester of the 2020-2021 academic year, showed that the most common situation that parents were concerned about was their children's education (Okatan & Tagay, 2023). In the process after the pandemic started, while starting a new academic year, the distance education experiences of the parents in the first six months of the pandemic conditions and the emerging problems related to their children's academic skills may have led parents to support their children more in academic skills.

It was observed that most of the parents had positive beliefs about their own competence in undertaking the education of their children. It is seen that the problems experienced by parents who think that they are not sufficient are mostly due to not being able to answer their children's questions, not being able to allocate enough time for them and not being able to discipline them. In a study by Lau and Lee (2021), it was concluded that about a quarter of parents with preschool children experienced difficulties in distance education due to not being able to devote enough time to their children. Some studies on distance education during the pandemic process also reveal that parents have difficulties in issues such as appropriate communication with the child and discipline (Arı Arat & Ogelman, 2021; Putri et al., 2020). It can be thought that the problems that parents experience in communicating with their children and disciplining them cause them to feel inadequate about their children's education in this process. The results of the study by Listyaningrum, et al. (2020) reveal that most of the parents need mentoring in areas such as knowledge, skills, social and emotional support in parenting their children during home education. Based on the results of the studies, it can be thought that it is possible to increase both their communication skills with their children and their competence in supporting them academically by supporting parents with knowledge, skills and psychological support in this process.

Interviews with parents indicate that many of them have various concerns about their children's education caused by the pandemic period. The most common of these is academic anxiety. Another concern of the parents was seen to be related to the socialization needs of their children. Drvodelic and Domovic (2022) found that two of the most important negative changes brought about by distance education were the restriction of social contact and parents' fear of school success. Aral, Aysu, and Kadan (2020) emphasized in their study that playing games, being included in the game and being accepted by their peers are important needs for preschool children and that it is important to create times when children can meet with their friends and teachers by phone or video during the pandemic conditions. The fact that such practices other than distance education activities were not planned with the children of the parents in the study group may have made it difficult to overcome concerns about socialization. In terms of academic concerns, it is an expected result that the parents who participated in the study have concerns about starting first grade and preparation for primary school, since their children are 5 years old and most of them will start primary school in the next semester. At the same time, some parents stated that they were concerned about their children's adaptation to school also supports this situation.

Based on their one-year distance education experience, the most common suggestion of the parents was to extend the daily session time. They mentioned that the activities were often left unfinished due to reasons such as connection problems, problems with the sound, and each child progressing at a different pace, and they thought that it would be more efficient to plan the activities in two half-hour sessions. Another suggestion expressed by the parents was to deal with each child individually during

the distance education process. In Özgem et al.'s (2020) study, parents stated that the interaction between teacher and child was low. The results obtained are in parallel in terms of showing that the limitation of teacher-child interaction is an important limitation of the distance education process. In addition, parents suggested that it would be better to use methods that children can be more active in front of the screen and that teachers should receive training to use distance education applications effectively. Çetinkaya Aydın (2020) stated in her study that many teachers do not have the necessary technological skills in the distance education process and the technological skills required in this process, and that in the study conducted by OECD with educators and education stakeholders in 98 countries, providing professional support to teachers was among the most important problems seen by the participants. In our country, distance education practices are still very new, especially in the field of preschool education, and during the pandemic process, preschool teachers had to start distance education without sufficient experience and preparation (Akkaş Baysal, Ocak, & Ocak, 2020; Yürek, 2021). As a result of many studies, it is recommended to provide training to support teachers in the field of distance education (Aktan Acar, Erbaş, Eryaman, 2021; Aral et al., 2021; Bartan, 2022; Duran, 2020; Erkol, 2023; Tozduman Yaralı & Özkan Kunduracı, 2022; Yenigün, 2022; Yıldırım, 2021; Yürek, 2021). In the study by Akin and Aslan (2021), which was structured as an action research, decisions were made together with families on issues such as plans, materials, live lesson duration and hours. According to the results of the study, it was seen that the continuity in teacher and family communication in distance education supports the active participation of the child in the process. Based on this, it is important for teachers to organize their action plans according to the needs of families and children. In the experimental study conducted by Aral et al. (2021), it was concluded that online education given to preschool children with breath awareness and movement activities had no effect on children's self-regulation and emotion regulation skills. In line with this result, it is emphasized that distance education cannot be an alternative to face-to-face education as well as children and educators are not ready for the distance education process. On the other hand, the type and design of technological tools and platforms and the pedagogical methods applied have a direct impact on the quality and engagement of children's education, and it is possible to provide appropriate education for children through the proper use of digital technologies (Faria et al., 2019; Digital Education Action Plan 2021-2027, 2020, as cited in Faria et al. Merfeldaite, Prakapas, Railiene, 2021). During the pandemic, cooperation between parents and teachers is required to ensure learning at home using online or offline methods and for the learning process to progress well (Aslindah & Sari, 2021). Based on the results of the studies, it is seen that although it is not an alternative to face-to-face education in preschool education, it is important to improve the skills of teachers in this field in order to make distance education applications more qualified. In this way, it can be thought that teachers can better plan the distance education process and be an effective guide for them by collaborating with parents.

In line with the results obtained, the following recommendations can be made;

- Since the experiences of parents in different regions and at different socioeconomic levels may vary during the pandemic process in our country, similar studies can be conducted on different provinces and samples and the results can be compared.
- The role of parents in distance education in preschool education is becoming more important. Experimental studies involving parent-supported practices that can make the process more efficient for children while minimizing parents' anxiety can be planned.
- Teachers are the most important guide for parents to continue the distance education process more effectively. Trainings can be organized to support teachers' cooperation skills with families in distance education.
- Since the period of staying at home has negative psychological repercussions on children, online solutions can be developed to provide psychological support to parents in mandatory situations such as pandemics.
- Studies can be conducted to develop educational content suitable for preschool children in distance education applications, which are a necessity in challenging conditions such as pandemics and disasters.

References

- AÇEV (2017). Involved fatherhood and its determinants in Turkey. Retrieved from https://www.acev.org/wp-content/uploads/2019/10/1_involved-fatherhood-and-its-determinants-in-turkey.pdf
- Akın, F., & Aslan, N. (2021). Distance education of preschool students in the Covid-19 pandemic: An action research. *Journal of Critical Review of Educational Sciences*, 2(1), 7-14. <http://dx.doi.org/10.22596/cresjournal.0201.7.14>
- Akkaş Baysal, E., Ocak, G. & Ocak, İ. (2020). Parents' views on eba and other distance education activities of preschool children during the Covid-19 pandemic. *International Journal of Social Sciences Education*, 6(2), 185-214. <https://doi.org/10.47615/issej.835211>
- Aktan Acar, E., Erbaş, Y. H., & Eryaman, M. Y. (2021). Examining preschool teachers' views on distance education during the Covid-19 pandemic process. *Journal of Open Education Applications and Research*, 7(4), 31-54. <https://doi.org/10.51948/auad.979726>
- Altın, F., & Gündoğdu, K. (2021). Investigation of distance education practices in preschool education in line with teachers' opinions: Problems and suggestions. *International Journal of Contemporary Educational Studies*, 7(2), 577-592.
- Andrew, A., Cattan, S., Costa Dias, M., Farquharson, C., Kraftman, L., Krutikova, S., Phimister, A., & Sevilla, A. (2020). Inequalities in Children's Experiences of Home Learning during the COVID-19 Lockdown in England. *Fiscal Studies*, 41(3), 653-683. <https://doi.org/10.1111/1475-5890.12240>
- Aral, N., Aysu, B., & Kadan, G. (2020). Children in the Covid 19 process: Developmental needs and recommendations. *ÇAKÜ Journal of Institute of Social Sciences*, 11(2), 360-379.
- Aral, N., Fındık, E., Öz, S., Kurtuğlu Karataş, B., Güneş, L. C., & Kadan, G. (2021). Distance education in preschool period during Covid 19 pandemic: An experimental study. *Turkish Studies-Education*, 16(2), 1105-1124. <https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.49289>
- Aral, N., & Kadan, G. (2021). Investigation of the problems experienced by preschool teachers during the pandemic process. *Journal of Kırşehir Ahi Evran University Institute of Health Sciences*, 1(2), 99-114.
- Arı Arat, C., & Ogelman, H. G. (2021). Reflection of the Covid-19 "stay at home" process on the daily lives of preschool children according to mothers' views. *Children and Civilization*, 6(11), 31-53. <https://doi.org/10.47646/CMD.2021.233>
- Arslan, E. (2017). *Cognitive development in early childhood*. Chapter in development in early childhood (Ed. E. Deniz) (8th ed.). Pegem Academy.
- Arslan, İ., & Karagül, S. (2020). A global threat (COVID-19 pandemic) and the journey to change. *Üsküdar University Journal of Social Sciences*, 10, 1-36. <http://doi.org/10.32739/uskudarsbd.6.10.67>
- Aslindah, A., & Sari, N. (2021). Kolaborasi orang tua dan guru paud dalam melaksanakan pembelajaran di masa pandemi Covid-19. *Journal of Early Childhood and Inclusive Education*, 4(2), 59-67. <https://doi.org/10.31537/jecie.v4i2.497>
- Bakırcı, H., Doğdu, N., & Artun, H. (2021). Examining the professional gains and problems of science teachers in the distance education process during the Covid-19 pandemic period. *Ahi Evran University Journal of Institute of Social Sciences*, 7(2), 640-658. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.909184>
- Bartan, S. (2022). Preschool teachers' views on the distance education process implemented during the covid 19 pandemic period. *Journal of The Institute of Education Sciences Dumlupınar University*, 6(1), 1-24.
- Benner, A. D., & Mistry, R. S. (2020). Child development during the Covid-19 pandemic through a life course theory lens. *Child Development Perspectives*, 14(4), 236-243. <https://doi.org/10.1111/cdep.12387>.
- Bonilla, M. T., Camo, J. G., Lanzaderas, R. A., Lanzaderas, A., & Bonilla, A. H. (2022). Parental involvement on child's education at Home during COVID-19 pandemic. *Journal of Humanities and Education Development*, 4(3), 6-13. <https://dx.doi.org/10.22161/jhed.4.3.2>
- Creswell, J. W. (2021). *Qualitative research methods*. M. Bütün & S. B. Demir (Çev. Ed.) (6. Baskı). Siyasal Publishing.
- Çetinkaya Aydın, G. (2020). Teachers in the process of COVID-19 pandemic. TEDMEM. Retrieved from <https://tedmem.org/yazilar-detay/covid-19-salgini-surecinde-ogretmenler>

- Drvodelic, M., & Domovic, V. (2022). Parents' opinions about their children's distance learning during the first wave of the covid-19 pandemic. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 12(3), 221-241. doi: 10.26529/cepsj.1131
- Duran, M. (2020). The effects of covid-19 pandemic on preschool education. *International Journal of Educational Methodology*, 7(2), 249-260. <https://doi.org/10.12973/ijem.7.2.249>
- Erkol, E. D. (2023). Teachers' views on the preschool education program implemented in the Covid-19 and later period. *Journal of Advancements in Education*, 1(1), 1-17.
- Garad, A., Al-Ansi, A. M., & Qamari, I. N. (2021). The role of e-learning infrastructure and cognitive competence in distance learning effectiveness during the Covid-19 Pandemic. *Cakrawala Pendidikan*, 40(1), 81–91. <https://doi.org/10.21831/cp.v40i1.33474>
- Garcia, F., Serra, E., Garcia, O. F., Martinez, I., & Cruise, E. (2019). A third emerging stage for the current digital society? Optimal parenting styles in Spain, the United States, Germany, and Brazil. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(13), 1-20. <https://doi.org/10.3390/ijerph16132333>
- Gelir, İ., & Düzen, N. (2022). Children's changing behaviours and routines, challenges and opportunities for parents during the COVID-19 pandemic. *Education*, 3-13, 50(7), 907-917, <https://doi.org/10.1080/03004279.2021.1921822>
- Hao, W. (2020). Remote learning in early childhood. *Policy Update. National Association of State Boards of Education*. Retrieved, 27(6). <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED609777.pdf>
- Imran, N., Zeshan, M., & Pervaiz, Z. (2020). Mental health considerations for children & adolescents in COVID-19 pandemic. *Pakistan Journal of Medical Sciences*, 36, 67-72. <https://doi.org/10.12669/pjms.36.COVID19-S4.2759>
- İnan, H. Z. (2020). Restructuring preschool education in the Covid-19 pandemic process. *Millî Eğitim*, 49(1), 831-849. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.754307>
- Jiao W. Y., Wang L. N., Liu J., Fang S.F., Jiao F.Y., Pettoello-Mantovani M., & Somekh E. (2020). Behavioral and emotional disorders in children during the Covid-19 epidemic. *The Journal of Pediatrics*, 221, 264-266. <https://doi.org/10.1016/j.jpeds.2020.03.013>
- Kanter, A. (2020). The effect of digital addiction on problem behaviors in preschool children. *Researcher: Social Science Studies*, 8(2), 207-221. <https://doi.org/10.29228/rssstudies.43864>
- Kim, J. (2020). Learning and teaching online during Covid-19: Experiences of student teachers in an early childhood education practicum. *International Journal of Early Childhood*, 52, 145–158 <https://doi.org/10.1007/s13158-020-00272-6>
- Kolak, A., Markic, I., & Horvat, Z. (2023). Parents' attitudes towards distance learning during the COVID-19 pandemic. *South African Journal of Education*, 42(3), 1-13. <https://doi.org/10.15700/saje.v42n3a2129>
- Konca, A. S., & Çakır, T. (2021). Parents' opinions about transition from preschool education to primary school with distance education during the pandemic process. *Journal of Education for Life*, 35(2), 520-545. <https://doi.org/10.33308/26674874.2021352307>
- Kurt Demirbaş, N. K., & Sevgili Koçak, S. (2020). Evaluation of the covid-19 pandemic process from the perspective of parents with children between the ages of 2-6. *Journal of Eurasian Social and Economic Research*, 7(6), 328-349.
- Lau, E. Y. H., & Lee, K. (2021). Parents' views on young children's distance learning and screen time during COVID-19 class suspension in Hong Kong. *Early Education and Development*, 32(6), 863-880. <https://doi.org/10.1080/10409289.2020.1843925>
- Listyaningrum, R. A., Widyaswari, M., Sari, N. N., & Yuniar, D. P. (2020). Analysis of the needs of parents in mentoring early childhood during learning from home. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 487, 223-229. <https://doi.org/10.2991/assehr.k.201112.039>
- Marin, E. (2022). Adapting to a new education era: overcoming challenges in preschool education during pandemic times. *Journal of Educational Sciences*, 1(45), 88-102. <https://doi.org/10.35923/JES.2022.1.06>
- Merfeldaite, O., Prakapas, R., & Railiene, A. (2021). COVID-19 lessons: experience in organization of distance pre-school education. *Digital Education Review*, 40, 141-153. <https://doi.org/10.1344/der.2021.40.141-153>
- Merriam, S. B. (2018). *Qualitative research. A guide for design and application*. Nobel Publication.
- Özgem, K., Güldal Kan, Ş., Kuset, S., & Şaşmacıoğlu, E. (2020). Evaluation of the effect of distance education on children in pre-school period: Parental views. *Near East University Journal of Education Faculty*, 3(2), 94-103. <https://doi.org/10.32955/neuje.v3i2.252>

- Ok, B., Torun, N., & Yazıcı, D. N. (2021). Examining the effects of the new normal on early childhood by taking parents' opinions. *Journal of Education for Life*, 35(2), 640-654. <https://doi.org/10.33308/26674874.2021352308>
- Okatan, Ö., & Tagay, Ö. (2023). Being a preschool parent during the COVID-19 pandemic process. *Buca Faculty of Education Journal*, 56, 626-648. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1227988>
- Plotka, R., & Guirguis, R. (2023). Distance learning in early childhood during the COVID-19 crisis: Family and educators' experiences. *Early Childhood Education Journal*, 51, 1359–1370. <https://doi.org/10.1007/s10643-022-01384-5>
- Putri, R. S., Purwanto, A., Pramono, R., Asbari, M., Wijayanti, L. M., & Hyun, C. C. (2020). Impact of the COVID-19 pandemic on online home learning: an explorative study of primary schools in Indonesia. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 29(5), 4809-4818.
- Shorer, M., & Leibovich, L. (2020). Young children's emotional stress reactions during the COVID-19 outbreak and their associations with parental emotion regulation and parental playfulness. *Early Child Development and Care*, 192(6), 861-871. <https://doi.org/10.1080/03004430.2020.1806830>
- Sujarwo, S., Kusumawardani, E., & Nurmalsari, Y. (2022). Does the motivation and parents involvement affected by distance learning media during pandemic covid 19? *Jurnal Ilmiah Pendidikan*, 41(2), 481-493. <https://doi.org/10.21831/cp.v41i2.46265>
- Tarçoçin, S., Alagöz, N., & Boğa, E. (2020). Investigation of preschool children's behavioral changes and awareness levels during the pandemic process (COVID-19) by referring to mothers' opinions. *Turkish Studies*, 15(6), 1017-1036. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.44338>
- Tozduman Yaralı, K., & Özkan Kunduracı, H. K. (2022). Distance education process realized during the covid-19 pandemic period in Turkey: Evaluation of preschool education. *Mehmet Akif Ersoy University Journal of Education Faculty*, 61, 425-452. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.980208>
- Yenigün, E. (2022). *Teachers' and parents' opinions on emergency distance education applications in preschool education (Kars province case)* [Unpublished master's thesis]. Van Yüzüncü Yıl University.
- Yıldırım, B. (2021). Preschool education in Turkey during the covid-19 pandemic: A phenomenological study. *Early Childhood Education Journal*, 49, 947–963. <https://doi.org/10.1007/s10643-021-01153-w>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Qualitative research methods in social sciences*, (8th edition). Seçkin Publishing.
- Yürek, E. (2021). *Examination of the opinions of pre-school teachers and academicians in the field on the applicability of distance education in pre-school education*. [Unpublished master's thesis]. Fatih Sultan Mehmet Foundation University.

Appendix.1.

INTERVIEW FORM

PERSONAL INFORMATION

- How old are you?
- What is your education level?
- What is your occupation?
- How many children do you have? How old are they?
- Who took care of your child during the school break?

INTERVIEW QUESTIONS

1. Were you and your spouse able to work from home after the pandemic started?
2. Did your relationship with your child change during this period? What do you think could be the reason for the change?
3. Did the educational institution your child attended implement distance education? What kind of studies were carried out?
4. In which ways do you think distance education practices support your child's development?
5. Have you experienced any problems with distance education practices? What kind of problems did you experience?
6. What kind of activities did you do while spending time with your child at home?
7. Do you consider yourself competent in undertaking your child's education? In which areas do you think you are inadequate?
8. When you think about your child's future education, do you have any concerns caused by the pandemic period? If yes, what are they?
9. What are your suggestions for distance education?

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Okul Öncesi Dönemde Uzaktan Eğitime İlişkin Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Seda KARACELİK¹

Öz

Tüm dünyada 2020 yılının başından itibaren etkisini gösteren Covid-19 salgınının bir sonucu olarak ülkemizde alınan geniş çaplı kapanma kararları, 2021 yılının ortalarına kadar uygulanmıştır. Kapanma kararları ile birlikte kısa bir süre ara verilen eğitim faaliyetlerine uzaktan eğitim çalışmaları yürütülerek yeniden başlanmıştır. Bu çalışmada pandemi sebebiyle alınan acil tedbirler kapsamında yeterince hazırlık çalışması yapılmadan geçilen uzaktan eğitim sürecinde eğitimin önemli bir paydaşı olan ailelerin yaşadıkları deneyimlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yaklaşımının kullanıldığı çalışmanın katılımcıları 2020-2021 eğitim öğretim yılında çocuğu okul öncesi eğitim almakta olan 27 ebeveynden oluşmaktadır. Çalışmanın verileri araştırmacı tarafından oluşturulan ve dokuz açık uçlu sorunun yer aldığı yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Telefonla yapılan görüşmeler kayıt altına alınmış ve toplanan veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda evde kalınan dönemde çocuklarla daha çok annelerin ilgilendiği, uzaktan eğitimin bu süreçte çocukların sosyalleşme ihtiyacını karşıladığını düşünenler kadar herhangi bir etkisi olmadığını düşünen ebeveynlerin de olduğu, uzaktan eğitim sırasında çoğunlukla sorun yaşanmasa da en sık yaşanan sorunun internet bağlantısından kaynaklanan sorunlar olduğu görülmüştür. Ayrıca ebeveynlerin uzaktan eğitim dışındaki zamanda çocukları ile birlikte genellikle akademik içerikli etkinlikler yaptıkları, benzer şekilde en sık görülen kaygı durumunun yine çocuklarının akademik becerileri ile ilgili olduğu görülmüştür. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda gelecekte karşılaşılabilecek zorunlu evde kalma durumları ve okul öncesi dönemde uzaktan eğitim uygulamalarını iyileştirmek adına atılabilecek adımlara dair önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Uzaktan eğitim
Okul öncesi eğitim
Pandemi
Ebeveyn görüşü

Makale Hakkında

Gönderim tarihi: 24.01.2024
Kabul tarihi: 17.04.2024
E-yayın tarihi: 30.04.2024

¹ Dr. Öğr. Üyesi., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkiye, skaracelik@mu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9181-3896>

Giriş

Covid-19 salgını, 2019 yılının sonlarında ilk olarak Çin’de görülmesinden sonra 2020 yılının ilk üç ayında dünyanın çeşitli bölgelerinde hızlı bir şekilde yayılmış, 2020 yılı mart ayının ilk haftasında ise dünya genelinde 100.000’in üzerinde vaka bildirilmiştir (Jiao ve ark., 2020). Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’yi de etkisi altına alan Covid-19 pandemisi, insan yaşamını pek çok alanda değişime zorlamıştır. Tüm dünyada insanlar arasına mesafe konulmasını gerektirmiş, günlük yaşam, çalışma düzeni, ulaşım vb. konuların yanı sıra eğitim-öğretim yöntemleri konusunda da değişimi mecbur kılmıştır (Arslan ve Karagül, 2020). Zorunlu ve hızlı bir şekilde alınan kapanma kararları doğrultusunda eğitim alanında da yüz yüze eğitimlere ara verilerek uzaktan eğitim uygulamalarına geçilmiştir. Zorunlu olarak geleneksel öğrenmenin yerini alan uzaktan öğrenme, etkili altyapı ve insan uzmanlığının eksikliğinden kaynaklanan pek çok sorunu da beraberinde getirmiştir (Garad ve ark., 2021).

Zorunlu evde kalma uygulamalarının başlamasından bir süre sonra tüm eğitim kademelerinde olduğu gibi okul öncesi eğitimde de uzaktan eğitim çalışmaları yürütülmeye başlanmıştır. Ancak yeterli hazırlık süreci olmadan geçilen uzaktan eğitim çalışmaları, öğretmenleri ve öğrencileri etkilemesinin yanında pek çok ebeveyn için de ilk kez deneyimlenen bir süreç olmuştur. Uzaktan eğitim, erken çocukluk döneminde çocukların tek başlarına uygulayabilecekleri bir eğitim değildir. Ebeveynlerin çocuklara eşlik ederek ya da rehber rolüyle katılımını gerektirmektedir (Bonilla ve ark., 2022). Bu nedenle yaşanan süreç, ebeveynin sürece daha aktif katılımını gerekli kılmış ve ebeveynlere eğitimci rolü yüklemiştir. Eğitimde ebeveyn katılımı önemlidir ve çalışmalar, ebeveynleri tarafından empatik bir öğretim yaklaşımıyla yardım alan çocukların, otoriter ebeveynlere sahip olanlara göre akademik olarak daha iyi performans gösterdiklerini ortaya koymaktadır (Garcia ve ark., 2019). Ancak pandemi koşullarının yarattığı olumsuz psikolojik etkilerle baş ederken aynı zamanda çocuklarının eğitimlerini devam ettirmek için çaba harcamak zorunda kalan ebeveynlerin, uzaktan eğitim çalışmalarına adapte olma ve evden öğrenme sürecinde çocuklarına rehberlik etme konusunda çeşitli sorunlar yaşadıkları bilinmektedir (Kurt Demirbaş ve Sevgili Koçak, 2020; Listyaningrum ve ark., 2020; Tarkoçin, Alagöz ve Boğa, 2020).

Dünyada geçmiş yıllarda benzer şekilde yaşanan salgınlar ve krizler sebebiyle ortaya çıkan sağlık, ekonomik ve sosyo-politik sıkıntıların çocuklar üzerinde ani ve uzun süren sonuçları olabilmektedir (Benner ve Mistry, 2020). Covid-19 pandemisi sırasında yapılan çalışmalar da çocukların psikolojik olarak olumsuz etkilendiklerine vurgu yapmaktadır. Bu süreçte yakınlarını kaybetme, hastalığa yakalanma, yakınlarından uzak kalma gibi durumlarla karşı karşıya kalan çocukların psikolojik sağlıklarının korunması adına için önlemler alınması gerekmektedir (İnan, 2020). Yüksek düzeyde ebeveyn stresinin yanı sıra korkular, belirsizlikler, rutinlerinde önemli değişiklikler, fiziksel ve sosyal izolasyon yaşıyor olmaları duygularına ve tepkilerine yansımakta, bu durum eğitim süreçlerini de olumsuz etkilemektedir. Çocukların duygularını ve tepkilerini anlamak, onların ihtiyaçlarını doğru bir şekilde ele almak için çok önemlidir (Imran, Zeshan ve Pervaiz, 2020).

Okul öncesi dönem, çocukların yaşları dikkate alındığında son derece hassas ele alınması gereken bir dönemdir. Küçük yaştaki çocukların psikolojik travmalardan korunmaları, gelişimlerinin ve okula karşı olumlu tutumlarının sürdürülebilmesi için uzaktan eğitimin iyi organize edilmiş olması önemlidir (Akkaş Baysal, Ocak ve Ocak, 2020). Yaş dönemine ilişkin özelliklere pandemi koşullarının çocuklar üzerindeki etkileri eklendiğinde, uzaktan verilecek eğitimin yürütülmesi karmaşık hale gelebilmektedir. Bu dönemdeki çocuklar bilişsel gelişimlerine ilişkin özellikler bakımından oldukça kısa dikkat süresine sahiptir (Arslan, 2017). Küçük çocukların gelişimsel doğası, öğrenme etkinliklerinin görsel ve etkileşimli olarak, hareket, müzik, oyun ve sanatın birleşimi ile kısa olmasını gerektirir (Hao, 2020). Bunun yanı sıra etkinliklerin ekran başında yapılması, etkileşimin azalması sebebiyle çocukların kısa olan dikkatlerini olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle planlanacak etkinliklerin çocukların dikkatini canlı tutabilecek nitelikte olması önemlidir. Ayrıca uzaktan eğitim uygulamaları sırasında çocukların bilgisayar ekranı başında geçirmeleri gereken sürenin iyi ayarlanması da dikkat edilmesi gereken bir diğer konudur. Evde kalınan süreçte, dış mekanda geçirilecek zamanın ve oynanan oyunların azalması sonucu dijital teknoloji kullanımının artması, çocuklar için dijital bağımlılık tehlikesini gündeme getirmektedir (Gelir ve Düzen, 2022; Kanter, 2020).

Küçük çocuklar en iyi sosyal etkileşimler, uygulamalı keşif, duyuşsal aktiviteler, müzik ve hareketle öğrenir (Plotka ve Guirguis, 2023). Okul öncesi eğitim, çocukların akademik becerilerini desteklemenin yanı sıra onların öğretmenleriyle ve akranlarıyla sosyal etkileşim kurmalarına da olanak sağlamaktadır. Uzaktan eğitimin çocukları sosyal ve duyuşsal açıdan okula hazırlamaya imkan vermemesi nedeniyle erken yaşlarda kullanılması tartışmalı bir durumdur. Okul öncesi dönemdeki çocuklar uzaktan eğitimde sosyal izolasyon, etkileşim ve katılım eksikliği yaşayabilir (Merfeldaite, Prakapas ve Railiene, 2021). Zorunlu olarak evde kalınan dönemde gerçekleştirilen uzaktan eğitim uygulamaları sırasında, sosyal etkileşim imkanının önemli ölçüde ortadan kalkmasıyla çocukların sosyal-duyuşsal gelişimlerinin ne şekilde etkilendiği de üzerinde durulması gereken konulardan bir diğeridir.

Yapılan bazı çalışmalar, erken çocukluk dönemi için uzaktan eğitimin daha verimli hale getirilebileceğine işaret etmektedir. Uzaktan eğitimde önemi daha da artan ebeveynlerin, sürece etkin katılımı, başarılı sonuçlar ortaya koymaktadır. Sujarwo, Kusumawardani ve Nurmalasari (2022), yaptıkları çalışmada eğitici video ve çalışma sayfaları yoluyla desteklenmiş bir uzaktan eğitimin ebeveynlerin çocukların öğrenmelerine yardımcı olma sürecine katılımını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur. Akın ve Aslan (2021)'in çalışmada ise plan, materyal, canlı ders süre ve saatleri gibi konularda ailelerle birlikte işbirliği yapıldığında, uzaktan eğitimde öğretmen ve aile iletişimindeki sürekliliğin çocuğun sürece aktif katılmasını desteklediği görülmüştür.

Uzaktan eğitim, dünyada ve ülkemizde geçmişte olduğu gibi gelecekte de ortaya çıkabilecek salgın, kriz, afet vb. durumlarda eğitim sürecinin tamamen durmasını engelleyecek bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapılan bu ve benzeri araştırmalardan sağlanan veriler, okul öncesi dönemdeki çocuklarla yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarının daha etkili hale getirilebilmesi için nasıl bir yol izlenmesi gerektiği üzerine yapılacak çalışmalara ışık tutması bakımından önemlidir. Öte yandan özellikle ABD'de 2013 yılından itibaren erken çocukluk döneminde çevrimiçi eğitim uygulamalarının yaygınlaştığı görülmektedir (Plotka ve Guirguis, 2023). Gelecekte hem çevrimiçi eğitimin daha yaygın hale gelmesi ihtimali hem de olası acil uzaktan eğitim uygulamaları için Covid-19 pandemisi sırasında yaşanan deneyimlerin fark edilmesi, erken çocukluk döneminde uzaktan eğitimle ilgili gelecekteki çalışmalara yol göstermeye yardımcı olabilir. Planlanan bu çalışmanın, ebeveynlerin pandemi dönemindeki deneyimlerden yola çıkarak okul öncesi dönemde uzaktan eğitim uygulamalarıyla ilgili mevcut durumu ve yaşanan problemleri ortaya koyacağı ve bu sayede okul öncesi dönemde etkili uzaktan eğitim uygulamalarının düzenlenebilmesi bakımından alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, çocuğu okul öncesi eğitime devam eden ebeveynlerin pandemi koşullarında geçen bir yılda çocuklarının bakımı ve eğitimi ile ilgili yaşadıkları deneyimlerle ilişkili görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaca bağlı olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Pandemi sürecinde ebeveynlerin çalışma koşulları nasıl değişmiştir?
2. Pandemi sürecinde ebeveynlerin çocukları ile ilişkileri nasıl değişmiştir?
3. Pandemi sürecinde ebeveynlerin uzaktan eğitimle ilgili deneyimleri nasıldır?
4. Ebeveynlerin pandemi sürecinden kaynaklı eğitimsel kaygıları ve önerileri nelerdir?

Yöntem

Çalışma, nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenolojik araştırma türünde planlanmıştır. Fenomenolojik çalışmalar, bir fenomen ya da kavramla ilgili yaşanmış deneyimlerin ortak anlamını keşfetmeye odaklanır (Creswell, 2021). Bu çalışmada da okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocukları olan ebeveynlerin pandemi döneminde uzaktan eğitimle ilgili yaşadıkları deneyimleri incelemek amacıyla fenomenolojik yaklaşım kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunun oluşturulmasında amaçlı örnekleme türlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmanın çalışma grubuna Muğla ili Menteşe ilçesinde yaşayan ve çocuğu 2020-2021 eğitim öğretim yılında okul öncesi eğitim almakta olan 27 ebeveyn dahil edilmiştir. Ebeveynleri çalışmaya

dahil ederken öncelikle il merkezindeki devlet okullarında görev yapan bazı okul öncesi öğretmenleriyle iletişime geçilmiş, öğretmenler aracılığıyla velilere çalışma hakkında kısa bir bilgilendirme yapılarak görüşmeler için gönüllü olabilecek ebeveynler belirlenmiştir. Çalışmaya katılmayı kabul eden ebeveynlerle araştırmacı tarafından yapılan ilk telefon görüşmesinde çalışmanın amacı hakkında detaylı bilgi verilmiş, çalışmaya katılmaya karar veren ebeveynlerle tercih ettikleri görüşme yöntemi (görüntülü çevrimiçi görüşme ya da telefon görüşmesi) ve görüşme için uygun olacakları gün ve saat ayarlanmıştır. Görüşme yapılan ebeveynlerin tamamı annelerden oluşmaktadır. Ebeveynlere ilişkin diğer kişisel bilgiler Tablo 1’de verilmiştir. Görüşme öncesinde ebeveynlere çevrimiçi olarak hazırlanmış bilgilendirme ve onam formu gönderilerek hem yazılı olarak bilgilendirilmiş hem de izinlerinin olduğuna dair geri dönüş sağlamaları istenmiştir.

Tablo 1. Ebeveynlere ilişkin kişisel bilgiler

	n	%	
Yaş	26-30	8	29.6
	31-35	9	33.3
	36-40	6	22.2
	41-45	4	14.8
Eğitim durumu	İlkokul	3	11.1
	Ortaokul	1	3.7
	Lise	11	40.7
	Ön lisans	2	7.4
	Lisans	7	25.9
	Yüksek Lisans	1	3.7
	Doktora	2	7.4
Meslek	Ev hanımı	9	33.3
	Memur	9	33.3
	İşçi	8	29.6
	Esnaf	1	3.7
Çocuk sayısı	Tek çocuk	5	18.5
	2 çocuk	16	59.2
	3 çocuk	5	18.5
	4 çocuk	1	3.7

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan ebeveynlerin çoğunluğunun 26-40 yaş aralığında olduğu, eğitim durumlarının genellikle lise (%40,7) ve lisans (%25,9) seviyesinde olduğu, mesleklerinin genel olarak ev hanımı (%33,3), memur (%33,3) ve işçi (29,6) olduğu, ebeveynlerin yarısından fazlasının (%59,2) 2 çocuğa sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Pandemi döneminde evde kalınan süreçte çocukla ilgilenen kişi

Çocukla ilgilenen kişi	n
Anne	11
Anne-baba	7
Babaanne/anneanne-dede	6
Bakıcı	2
Ağabey-abla	1
Toplam	27

Tablo 2 incelendiğinde, katılımcıların çoğunun pandemi döneminde uzaktan eğitim yapıldığı süreçte çocukla ilgilenen kişinin anne olduğunu belirttiği görülmektedir. Katılımcılardan 7'si anne ve babanın birlikte ilgilendiğini ifade etmiştir. Babaanne/anneanne ve dedenin ilgilendiğini belirten 6, bu süreçte çocukla ilgilenmek üzere evde bakıcı olduğunu ifade eden 2 ve ağabey-ablanın ilgilendiğini ifade eden 1 katılımcı olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Ebeveynlerin pandemi sürecinde evden çalışma imkânına ilişkin bilgiler

Evden çalışma imkanı	Kendisi	Eşi
Evet, vardı	18	6
Hayır, yoktu	9	21
Toplam	27	27

Tablo 3'te ebeveynlerin pandemi sürecinde evden çalışma imkanına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Çalışmanın katılımcılarının tamamının anne olduğu göz önüne alındığında; 27 anneden 18'inin evden çalışma imkanı varken 9'unun evde çalışma imkanının olmadığı, babalar için ise 6'sının evden çalışma imkanı varken 21'inin evden çalışma imkanının olmadığı görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Çalışmanın verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır (Ek.1). Görüşme formu hazırlanırken literatür incelemesi yapılmış, konu ile ilişkili çalışmalardan ve yapılan araştırmaların sonuçlarından yararlanılmıştır. Hazırlanan sorular, dil ve anlatım bakımından uygunluğunun kontrol edilmesi amacıyla bir Türkçe dil uzmanına sunulmuş ve görüşleri alınmıştır. Daha sonra oluşturulan taslak form, kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla iki alan uzmanının görüşüne sunulmuş, çalışmanın amacı ve sorular arasındaki ilişkiyi değerlendirmeleri istenmiştir. Alan uzmanlarından gelen eleştiriler doğrultusunda düzenlenen formun çalışma grubunda yer almayan bir ebeveyn ile pilot uygulaması yapılmıştır. Pilot uygulama sonrası son şekli verilen form, ebeveynlerle ilgili 5 kişisel bilgi sorusu, 9 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Sorular, ebeveynlerin pandemi sürecinde uzaktan eğitim yapılan dönemde çocuklarıyla ilişkileri, çocuklarının bakımı ve eğitimi ile ilgili görüşlerini değerlendirecek nitelikte hazırlanmıştır.

Araştırmanın verileri 2021 yılının Haziran ayında görüşme yoluyla toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, katılımcının algıladığı dünyayı kendi düşünceleriyle ifade etmesine olanak sağlamaktadır (Merriam, 2018). Çalışma kapsamında yapılan görüşmeler, pandemi koşulları sebebiyle yüz yüze gerçekleştirilememiş olup ebeveynlerle yapılan ön görüşmede tercihleri doğrultusunda görüntülü çevrimiçi görüşme ya da telefon görüşmesi şeklinde gerçekleştirilebileceği bildirilmiştir. Ebeveynlerin tercihleri doğrultusunda görüşmelerin tamamı telefon görüşmesi şeklinde yapılmıştır. Yapılan görüşmeler, veri kaybını önlemek için ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Görüşmeler yaklaşık 15 dakika sürmüştür, verilerin tamamı araştırmacı tarafından toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veri setleri, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışmanın verileri, güvenilirliği sağlamak amacıyla araştırmacı dışındaki bir alan uzmanı tarafından analiz edilmiş ve analiz sonuçları arasındaki tutarlılık karşılaştırılmıştır. Ayrıca çalışma içerisinde katılımcıların ifadelerine yer verilmiş, bu alıntılar yorumlanmadan doğrudan alıntılar şeklinde sunulmuştur. Alıntı yapılan yerlerde katılımcıların isimleri kullanılmamış, bunun yerine her katılımcı için E1, E2, ... E27 şeklinde kodlar kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, ebeveynlerin çocuklarıyla pandemi koşullarında yaşadıkları deneyimlere ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Çalışmanın amacına yönelik olarak ebeveynlerin bu dönemde çocuklarının davranışlarında yaşanan değişimler, eğitim kurumu tarafından yapılan uzaktan eğitim uygulamaları, uzaktan eğitimin etkisi ile ilgili görüşleri, uzaktan eğitimde yaşadıkları problemler, çocuklarıyla evde vakit geçirirken yaptıkları etkinlikler, çocuklarının eğitimi üstlenmek konusundaki yeterlilik algıları

ve pandemi sürecinin sebep olduğu kaygıları ile ilgili görüşleri tablolar halinde sunulmuş, bulgulara ilişkin doğrudan alıntılarla ebeveyn ifadelerine yer verilmiştir.

Tablo 4. Uzaktan eğitimin devam ettiği pandemi döneminde çocukların davranışlarında yaşanan değişim

Çocukla sorun yaşanma durumu	n	Yaşanan sorun	n
Evet, yaşandı	12	Sürekli evde olmaktan kaynaklı isteksizlik-sıkılma-gerginlik	6
		Tablet ve telefonla çok fazla vakit geçirme	3
		Kardeşler arasında kavga-çatışma	2
		Annenin evden uzak kalmasından kaynaklı psikolojik problemler	2
		Evde sürekli birlikte olmaktan dolayı ebeveyn-çocuk ilişkisinde sınırların zorlanması	1
Hayır, yaşanmadı	15	-	-

Tablo 4 incelendiğinde, çalışmaya katılan 27 ebeveynin 15'inin uzaktan eğitimin devam ettiği pandemi döneminde çocukların davranışlarında herhangi bir sorun yaşanmadığı görülmektedir. Ebeveynlerden 12'si bu dönemde sorun yaşadıklarını belirtirken en sık yaşanan sorunun sürekli evde olmaktan kaynaklı isteksizlik-sıkılma-gerginlik (n=6) olduğu görülmüştür. Ebeveynlerden 3'ü çocuklarının çok fazla tablet ve telefonda vakit geçirmelerinden kaynaklı sorun yaşadıklarını söylemiş, 2 ebeveyn kardeşler arasında kavga ve çatışma olduğunu ve 2 ebeveyn de annenin evden uzak kalmasından kaynaklı psikolojik problemlerin görüldüğünü ifade etmişlerdir. Bir ebeveyn ise evde sürekli birlikte olmaktan dolayı ebeveyn-çocuk ilişkisinin zorlandığını belirtmiştir. Sorun yaşanmadığını belirten ebeveynlerden bazıları bu durumun çocuklarla olan ilişkileri için daha iyi olduğunu belirtmiştir. Bu görüşlerle ilgili ebeveyn ifadeleri aşağıdaki gibidir:

E4 “Eğitim evde olduğu için ben biraz baskıcı olmaya çalışıyordum. Yapalım, edelim, yapman lazım falan diye. Tabi bu sefer de isteksizlikler oluyor... mesela oyun oynamak istiyor.”

E13 “Sürekli çizgi film, telefon, televizyon... Elektronik aletlere karşı ilgisi arttı. İzletmesem olmuyor, izin veriyorum, bu sefer sadece ekrana bağlı kalıyor ve biz de bundan rahatsız oluyorduk.”

E9 “Tabi, stresli ortamlarımız da oldu. İkisi de yaş olarak küçük ve yakın olduğu için birbirleriyle çatışmaları oldu. Anlaştıkları zaman kadar anlamadıkları zaman da oldu. Bu kaosu aşmak adına tabii ki ılımlı yaklaşıldı. Ama bazen -çocuklar da dahil- birbirimize sinirlendiğimiz zamanlarımızda oldu. Mümkün merite en hasarsız şekilde atlarmaya çalıştık ama kolay değildi.”

E11 “Ben işimle alakalı olarak -karantinaya girdiğim için- evden 1-1,5 ay gibi bir süre uzak kalmak zorunda kaldım. O süre zarfında çocukların biraz psikolojisi bozulmuştu diyebilirim.”

E26 “Tabi, sabır konusunda birazcık değişiklik yaşandı. Devamlı beraber olduğumuz için bazı sınırlarda zorlamalar oldu.”

E6 “Daha çok onlara zaman ayırma şansı buldum diyebilirim. Evden çalıştık, evdeki sürecimizde bakıcı teyzemiz ilgilendi. Sonrasında da ben devamlı evdeydim. Onlar açısından aslında iyiydi. Biz olumsuz bir durum yaşamadık.”

E27 “Bizi olumlu yönde etkiledi açıkçası. Sürekli bir koşturma içindeymişiz daha önce. Zaten iki yaşından itibaren kreşe gittiler. Ondan önce anneanne bakmıştı. İletişimimizin eksik olduğunu fark ettim. Bizi biraz daha ters yönde etkiledi bu durum. İyi yönde etkiledi yani. İletişimimiz güçlendi, birbirimize bağlılığımız arttı bence. Birbirimizi daha iyi tanıdık. Değişimin sebebi de daha fazla vakit geçirme imkânımızın olması.”

Tablo 5. Devam edilen okul öncesi eğitim kurumunun yaptığı uzaktan eğitim uygulamaları

Kurum tarafından uzaktan eğitim uygulaması yapılma durumu	n	Yapılan çalışmalar	n
Evet, yapıldı	27	Tüm etkinlikler	10
		Sanat etkinliği	10
		Eve gönderilen etkinlik/ödevler	7
		Okul kitapları ile çalışma	6
		Fen etkinliği	6
		Matematik etkinliği	5
		Bilgim yok	5
		Müzik etkinliği	4
		Türkçe etkinliği	4
		Okuma yazmaya hazırlık etkinliği	2
Hayır, yapılmadı	-	-	-

Tablo 5 incelendiğinde, çalışmaya dahil olan ebeveynlerin çocuklarının devam ettiği kurumların tamamının uzaktan eğitim uygulaması yürüttüğü görülmektedir. 27 ebeveyn 10'u tüm etkinliklerin yapıldığını söylerken 10 ebeveyn sanat etkinliklerinin, 7 ebeveyn eve gönderilen etkinliklerin, 6 ebeveyn okul kitabının, 6 ebeveyn fen etkinliklerinin, 5 ebeveyn matematik etkinliklerinin, 4 ebeveyn müzik etkinliklerinin, 4 ebeveyn Türkçe etkinliklerinin, 2 ebeveyn okuma yazmaya hazırlık etkinliklerinin yapıldığını ifade etmiştir. Ayrıca 2 ebeveyn bu süreçte çocuklara sorular sorulduğunu söylerken 5 ebeveyn de uzaktan eğitim sürecinde ya kendisinin çocuğunun yanında olmadığı için ya da çocuğu uzaktan eğitime yeterince katılmadığı için bilgisi olmadığını belirtmiştir. Bu görüşlerle ilgili ebeveyn ifadeleri aşağıdaki gibidir:

E12 “Genelde yapılabilecek olan her çalışma yapıldı.”

E8 “Elişi yaptı. Resim falan yaptı.”

E23 “Sağ olsun öğretmenimiz çıktısını alabileceğimiz dokümanlar gönderdi. Düzenlemeler yaptı. Biz onlara göre evde yaptırдық.”

E13 “İki farklı set var bizde, ondan devam ettik. Bir de milli eğitimin verdiği üç tane kitap var. Onları bitirmeye çalıştık. O şekilde uzaktan eğitime devam ettik.”

E3 “Zoom üzerinden yaptılar. Ben denk gelmedim çalıştığım için”

E5 “Biz olmadığımız için babaannesindeydi, o yüzden katılmadık. Uzaktan eğitime girmesini sağlayacak kimse yoktu.”

E7 “Ben gündüz çalıştığım için onu bilmiyorum. Uzaktan eğitimde olmadım.”

E11 “Canlı derslere pek katılmadı. 1-2 defa katıldı, daha fazla katılmadı. Katılmamasının sebebi telefonla ilgili bir sıkıntıydı. Telefondan bağlanınca sesle alakalı problem oluyordu. Olmayınca da daha sonra üzerine düşmedim diyebilirim.”

Tablo 6. Uzaktan eğitimle yapılan çalışmaların çocuğun gelişimine etkisi

Uzaktan eğitim çalışmalarının çocuğun gelişimine etki etme durumu	n	Uzaktan eğitimin etkisi	n
Etkisi oldu	25	Sosyal etki	8
		Akademik etki	4
		Sağlık açısından	3
		Farklı kişilerle iletişim kurma	2
		Sıkılmadan vakit geçirme	2
		El becerisi	1
		Disiplin	1
		Sevdiği etkinlikleri yapma	1
		Telefon/tablette oyun oynamayı önleme	1
Etkisi olmadı	7	-	7
Yeterince katılmadı/Fikrim yok	2	-	2

Tablo 6’da çalışmaya katılan ebeveynlerin uzaktan eğitimde yapılan etkinliklerin çocukların gelişimlerine etkisi ile ilgili yanıtlarına yer verilmiştir. Buna göre en sık verilen yanıt, çocukların sosyalleşmesi üzerine olan etkisi (n=8) olmuştur. Ebeveynlerden 4’ü akademik etkisinin, 3’ü sağlık açısından etkisinin üzerinde durmuştur. 2 ebeveyn çocuklarının bu süreçte farklı kişilerle iletişim kurmaları üzerinde etkiye sahip olduğunu vurgularken 2 ebeveyn de uzaktan eğitimin çocuklarının sıkılmadan vakit geçirmelerinde etkili olduğunu ifade etmiştir. Bunların yanı sıra 1’er ebeveyn el becerisinin gelişimi, disiplin, sevdiği etkinlikleri yapma ve telefon/tablette oyun oynamayı önleme açısından etkili olduğunu ifade etmiştir. 7 ebeveyn uzaktan eğitimin herhangi bir etkisi olmadığını belirtirken 2 ebeveyn ise uzaktan eğitime çeşitli sebeplerle yeterince katılmadıklarını ifade ederek herhangi bir görüş bildirmemişlerdir. Bu görüşlerle ilgili ebeveyn ifadeleri aşağıdaki gibidir:

E9 “Okul ortamından uzaklaşmadığını düşünüyorum. Öğretmeninden uzaklaşmadı. Sınıfta da iyi olduğu arkadaşları katılıyordu derse genelde. Onlarla da bir iletişim halinde olmuş oldu”,

E12 “En azından arkadaşlarıyla tamamen kopmuş olmadı uzaktan eğitim esnasında. Biz annesiyle babasıyla neticede. Arkadaşla olan paylaşımı ya da öğretmeni ile olan iletişimi daha farklı. Çocuğun tamamen içe dönmemesi anlamında desteklediğini düşünüyorum. Sosyal olarak desteklenmesi açısından çok güzeldi.”

E13 “Çok harika bir eğitim oldu, çok güzeldi falan diyemem. Keşke pandemi süreci olmasaydı okula gitseydi de daha güzel vakit geçirseydi.”

E20 “Okul öncesi için iyi oldu diyebileceğim bir şey yok.”

E15 “Aktif olması... Özellikle kalem ve makas tutabilme yeteneği vardı aslında ama daha çok geliştiğini düşünüyorum. Evde boyama olarak daha çok karalama yapıyordu. Şuan artık boyamaya başladı. Öğretmenine gösterdiği için daha özenli oldu.”

E3 “Sağlık açısından iyi oldu. Her gün okula gitmedi ve daha çok sıkıntı olmadı.”

E4 “Her gün farklı kişi (stajyer) olduğu için kolay adapte olabilme yeteneğini geliştirdiğini düşünüyorum. Bizim öğretmenimiz kadın, erkek olunca acaba sıkıntı olur mu diye düşünmüştüm ben... Acaba öğretmeni gibi konuşabilir mi? Sorulara cevap verebilir mi? diye düşünmüştüm ama onları da sevdiler onlara da kolay adapte oldular.”

E10 “Evde sıkıldıkları için vakit geçirebilmeleri adına canlı dersin bayağı bir katkısı olmuştur.”

Tablo 7. Uzaktan eğitimde yaşanan problemler

	n	Yaşanan problemler	n
Evet, sorun yaşandı	20	İnternet bağlantısı ile ilgili sorunlar	9
		Kullanılan uygulamalarla ilgili sorunlar	5
		Evde aynı anda birden fazla çocuğun uzaktan eğitime bağlanmak zorunda olması	3
		Kullanılan cihazla ilgili sorunlar	2
		İnternet ve cihaza ulaşımın geç olması	1
Hayır, sorun yaşanmadı	11	-	-

Tablo 7 incelendiğinde, çalışmaya katılan 27 ebeveynden 11'i herhangi bir sorun yaşanmadığını belirtmişlerdir. Ebeveynlerden 9'u internet bağlantısı ile ilgili sorunlar yaşadıklarını söylerken 5'i kullanılan uygulamalarla ilgili sorun yaşadıklarını, 3'ü evde aynı anda uzaktan eğitime bağlanmak zorunda olan birden fazla çocuk olmasının sorun oluşturduğunu ifade etmiştir. 2 ebeveyn kullanılan cihazlarla ilgili sorun yaşadıklarının, 1 ebeveyn ise internet ve cihaza geç ulaşabildiklerini ifade etmişlerdir. Bu görüşlerle ilgili ebeveyn ifadeleri aşağıdaki gibidir:

E1 “İnternetle alakalı bir sıkıntımız olmadı, sadece bazen EBA'dan giremedik Zoom'dan girdik, Zoom'dan giremedik EBA'dan girdik.”

E7 “Ablasıyla kardeşinin aynı saate denk geliyordu, bazen giremiyordu.”

E11 “Teknik bir sıkıntıydı. Telefondan bağlanmaya çalıştım, tabletimiz yoktu. Telefondan bağlanınca sesle ilgili problem oluyordu. Cihazlardan kaynaklanan bir problem.”

Tablo 8. Uzaktan eğitim çalışmaları dışında evde vakit geçirirken yapılan etkinlikler

Evde vakit geçirirken yapılan etkinlikler	n
Akademik becerilere yönelik etkinlikler (çizgi çalışması, matematik çalışması, öğretmenin gönderdiği çalışmalar, okul kitabı çalışması)	24
Zihinsel becerilere yönelik etkinlikler (kutu oyunları, yapboz, deney, lego, sudoku)	14
Sanat etkinlikleri	12
Oyun oynama	10
Ev işlerine yardım etme (mutfak, temizlik)	9
Dil gelişimine yönelik etkinlikler (kitap okuma, hikaye oluşturma)	8
Çiçek dikme	2
Yeterince ilgilenemedim	1

Tablo 8'de ebeveynlerin uzaktan eğitim sürecinde çocuklarla evde vakit geçirirken öğretmenin planladığı eğitim çalışmaları dışında yaptıkları etkinliklere ilişkin cevapları görülmektedir. Bu süreçte ebeveynler tarafından en çok ifade edilen etkinliğin akademik becerilere yönelik etkinlikler (n=24) olduğu dikkat çekmektedir. Zihinsel becerilere yönelik etkinlikler (n=14), sanat çalışmaları (n=12), ev işleri (n=9), dil gelişimine yönelik etkinlikler (n=8) yaptıklarını ifade eden ebeveynlerin yanı sıra 2 ebeveyn, birlikte çiçek diktiklerini belirtmiştir. Çalışmaya katılan ebeveynlerden 1'i bu süreçte çocuğu ile yeterince ilgilenemediğini ifade etmiştir. Bu görüşlerle ilgili ebeveyn ifadeleri aşağıdaki gibidir:

E11 “Öğretmenimizin göndermiş olduğu etkinlik sayfaları vardı. Sene başında da bir eğitim seti almıştık, onlardan evde yapmaya çalıştım. Okuldaki gibi yoğunlaştırılmış değil çok seyrek oldu evde”

E21 “Sesli harflerin çalışmasını yaptık. Toplama çıkarma yaptık. Sayıları yazma, sayma, birden 20’ye kadar yazma gibi, sayma gibi, boyama çalışmaları... Böyle etkinlikler yapabildik.”

E13 “Puzzle alıyorduk. İlk başlarda 50 ile yüzle başladık. Sonra baktık çocuğumuz yapabiliyor. Bir anda 150, 250, 300’lük puzzleler almaya başladık.”

E15 “Sayı ve harf kartları aldım ben ona. Kızımabirader gibi sayarak oynayacağımız şeyleri oynadık birlikte. Sudoku hazırlatmıştı öğretmenimiz, basit sudokular, onlardan oynadık o şekilde geçirdik”

E8 “Bir keresinde yaprak topladık geldik. Yapraklardan şekiller yaptık, hayvanlar yaptık, çiçekler yaptık boyadık.”

E8 “Genelde oyun oynuyoruz. Oyun oynamayı çok seviyoruz. Saklambaç gibi evde oynanabilecek oyunlardan oynadık”

E9 “Daha çok yemek yapmak, pasta yapmak gibi etkinlikler yapmaya çalıştık.”

E27 “Kitap yazma çalışması yaptık. Sürekli 5-6 tane kâğıt alıp katlayıp bir tarafına resim yapıp, bir tarafına da bana söyleyerek yazı yazdırıyor.”

Tablo 9. Ebeveynlerin çocuklarının eğitimini üstlenmek konusunda kendilerini yeterli bulma durumlarına ilişkin bulgular

Yeterli bulma durumu	n	Yetersiz bulunan alanlar	n
Hayır, yeterli bulmuyorum	10	Sorularına cevap vermek	2
		Zaman ayırmak	2
		Disiplin oluşturmak	2
		El becerilerinin güçlendirilmesi	1
		Davranış problemleri	1
		Sıkılmamasını sağlamak	1
		Seviyesine inmek	1
Hiçbir şey için yeterli değilim	1		
Evet, yeterli buluyorum	17	-	-

Tablo 9’da ebeveynlerin çocuklarının eğitimini üstlenmek konusunda kendilerini yeterli bulma durumları ve yetersiz buldukları alanlara yer verilmiştir. Çalışmaya katılan 27 ebeveyn den 17’si kendini bu konuda yeterli bulduğunu, 10 ebeveyn de kendini yeterli bulmadığını ifade etmiştir. Çocuklarının eğitimini üstlenmek konusunda kendilerini yeterli bulmadığını ifade eden ebeveynlerden 2’si çocuklarının sorularına cevap vermek konusunda, 2’si çocuklarına zaman ayırmak konusunda, 2’si disiplin oluşturmak konusunda, 1’i el becerilerinin güçlendirilmesi konusunda, 1’i davranış problemleri konusunda, 1’i sıkılmamasını sağlamak konusunda, 1’i seviyesine inmek konusunda kendini yetersiz bulduğunu belirtirken 1 ebeveyn ise hiçbir şey için yeterli olmadığını belirtmiştir. Bu görüşlerle ilgili ebeveyn ifadeleri aşağıdaki gibidir:

E4 “Çok yeterli bulmuyorum açıkçası. Bazen sorduğu soruya cevapsız kalabildiğim oluyor.”

E20 “Vakit çok olmadığı için yeterli bulamıyorum. Vakit olarak çok ciddi sorun var. Tam onunla ilgilenmesi gereken zamanda biz de yeni gelmiş oluyoruz. Biraz sıkıntılı oluyor bizim için.”

E14 “Çok yeterli bulmuyorum. Çünkü bir öğretmen değiliz, biz eğitimini almadık. Öğretmenin bir otoritesi oluyor. İster istemez bizde onun eksikliği oluyor”

Tablo 10. Ebeveynlerin çocuklarının eğitimi konusunda pandemi döneminin sebep olduğu kaygıları

Kaygıya sahip olma durumu	n	Sahip olunan kaygılar	n
Var	20	Akademik becerilerle ilgili kaygılar	13
		Sosyal becerilerle ilgili kaygılar	5
		Okula uyum ile ilgili kaygılar	5
		Disiplin sorunları	2
		Odaklanma sorunları	1
Yok	7	-	-

Tablo 10 incelendiğinde çalışmaya katılan 27 ebeveyninden 20'sinin çocuklarının eğitimi konusunda pandemi dönemi kaynaklı kaygılarının olduğu, 7'sinin kaygı duymadığı görülmektedir. Çocuklarının eğitimi konusunda kaygı duyan ebeveynlerden 13'ü akademik kaygılara sahip olduğunu söylerken 5'i sosyal açıdan kaygı duyduklarını, 5'i okula uyum ile ilgili kaygılar yaşadıklarını, 2'si disiplin sorunları ile ilgili kaygıya sahip olduklarını ve 1'i odaklanma sorunları ile ilgili kaygıya sahip olduklarını belirtmişlerdir. Bu görüşlerle ilgili ebeveyn ifadeleri aşağıdaki gibidir:

E26 *“Seneye birinci sınıfa geçtiği zaman uzaktan eğitim olursa heceleri ya da harfleri nasıl verebilirim diye düşünüyorum. Kaygısı büyük oluyor tabii ki.”*

E3 *“Çocuklar çoğunlukla biraz gerilediler tabii. Yani yüz yüze eğitime benzemiyor.”*

E17 *“Hiç arkadaşımız yok burada. Aynı şekilde çocuklarımızın da arkadaşı yok. Çocukların her şeyden çok istediği şey arkadaş, bir oyun ortamı. Bunu çok hissettik. Sosyal açıdan kaygı yaratıyor uzak kalmaları.”*

E11 *“Birinci sınıfa başladığı zamanki adaptasyon süreci olumsuz etkilenir mi, bu konuda kaygılarım var tabii.”*

E5 *“Okula başladıklarında disiplin olsun, adaptasyon olsun o tarz şeylerde eksiklik olabilir diye düşünüyorum. Daha başlamadan okulun nasıl olduğunu tam anlamadan uzak kalmış oldular”*

Tablo 11. Ebeveynlerin okul öncesi eğitimde uzaktan eğitimle ilgili önerileri

Öneriler	n
Önerim yok	11
Sürenin daha uzun olması	7
Hiçbir şekilde daha iyi olamaz	4
Her çocukla bireysel olarak ilgilenilmesi	2
Çocukların ekran başında daha aktif olabilecekleri yöntemler kullanılması	1
Öğretmenlerin uygulamayı etkili kullanmaları için eğitim almaları	1
Daha fazla akademik etkinlik yapılması	1
Tablet dağıtılması	1

Tablo 11'de ebeveynlerin okul öncesi eğitimde uzaktan eğitimle ilgili önerilerine yer verilmiştir. Çalışmaya katılan 27 ebeveyninden 11'i önerisi olmadığını, 4'ü de hiçbir şekilde daha iyi olamayacağını ifade etmiştir. Ebeveynlerden 7'si sürenin daha uzun olması yönünde öneride bulunurken 2'si her çocukla bireysel olarak ilgilenilmesi gerektiğini ifade etmiştir. 1'er ebeveyn ise çocukların ekran başında daha aktif olabilecekleri yöntemlerin kullanılması, öğretmenlerin uygulamayı etkili kullanmaları için

eğitim almaları, daha fazla akademik etkinlik yapılması, tablet dağıtılması doğrultusunda önerilerde bulunmuşlardır. Bu görüşlerle ilgili ebeveyn ifadeleri aşağıdaki gibidir:

E7 “Hiçbir şekilde uzaktan eğitim normal eğitimin yerini tutamıyor. İç içe olmuyor, arkadaşlarıyla bir şey paylaşmıyor.”

E21 “Bizim yarım saatlik süremiz vardı. Bence o süre yeterli değildi. Haftada üç gündü. Bana göre yeterli değildi. Çünkü zaten derse bağlanması merhabalaşma, nasılsın iyi misin faslı, derse yeni giren katılıyor, oradan sürekli bir şeyler söyleniyor, merhaba ben geldim, şöyle böyle. Belki zaten 10 dakikası öyle geçiyor. Kalan 20 dakikada da -zaten bunlar küçük çocuklar- sürekli bir şeyler sormak istiyorlar, konuşmak istiyorlar, sürekli yarıda kalıyor. Bana göre yarım saatlik eğitim yeterli değildi. Biraz daha süresi uzun olabilirdi.”

E6 “Öğretmenlerin daha çok öğrencilerle iletişime girmesi gerektiğini düşünüyorum. Arayarak haftada bir bile olsa özellikle öğrenciyle konuşmak istenebilir. Toplu olarak konuşulabiliyor canlı derslerde ama çocuk çok küçük ve kendi üzerine alamıyor. Ama haftada bir bile öğretmenin kendisiyle konuşmak istemesi, ona özel bir video yollaması, bunlar okul öncesi grubu çocuklar için çok etkili olabiliyor bence.”

E22 “Öğretmenlerin online eğitime hazır olması gerekiyor ya da genç öğretmenler daha hazır olabilir. Bazı öğretmenler imkanları daha iyi kullanabiliyor. Öğretmenler Zoom kullanma eğitimi almadan buna başladı. Bununla ilgili ders alabilir öğretmenler.”

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada 5-6 yaş grubunda okul öncesi eğitim alan çocuğu olan ebeveynlerin Covid-19 pandemi koşullarında gerçekleştirilen uzaktan eğitim uygulamalarında ve bu süreçte yaşadıkları deneyimler çeşitli açılardan ele alınarak incelenmiştir. Bu bölümde çalışmanın amacı doğrultusunda elde edilen bulguların sonuçlarına yapılmış çalışmalar ışığında tartışılarak yer verilmiştir.

Çalışmada elde edilen bulgular incelendiğinde, pandemi döneminde evde uzaktan eğitimle geçirilen süreçte çocuklarla sıklıkla annelerin tek başına ya da anne ve babanın birlikte ilgilendiği görülmüştür. Bunun dışında da ailedeki çalışma ve yaşam koşullarına bağlı olarak çocukla ilgilenme sürecine anneanne, babaanne ve dede gibi aile büyüklerinin dahil olduğu görülmüştür. Ebeveynlerin çalışma durumlarında ise bu süreçte ailedeki daha büyük çocukların ya da bakıcıların çocuklarla ilgilendiği anlaşılmaktadır. Konca ve Çakır’ın (2021) yaptıkları çalışmada da pandemi döneminde okul öncesi dönemdeki çocuklarla annelerin ailenin diğer üyelerine göre daha fazla ilgilendikleri görülmüştür. Gelir ve Düzen (2022)’nin çalışması ise özellikle annelerin ev işleri, mesleki görevler, çocuklarının bakımı ve eğitimi gibi sorumlulukları üstlendiklerini ve bu sorumluluklarını dengelemekte zorlandıklarını göstermiştir. Çalışmaya katılan ebeveynlerin pandemi sürecindeki çalışma koşulları farklılık göstermektedir. Sonuçlar, annelerin çoğunun evde çalışma imkânı varken babaların çoğunun evde çalışma imkânının olmadığını göstermektedir. Ancak çalışmaya katılan annelerin 9’unun ev hanımı olduğu düşünüldüğünde çalışan 18 anneden 9’unun evden çalışma imkânı olduğunu kalan 9’unun ise evden çalışma imkânı olmadığı görülmektedir. İş yaşamında olup evden çalışabilme imkânı olan anne ve babaların sayıları birbirine daha yakınken evden çalışma imkânı olmayan babaların sayısının daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan yapılan araştırmalar çocukla ilgilenmenin annenin görevi olduğunu kabul eden geleneksel bakış açısının günümüzde hala yaygın olduğunu göstermektedir (AÇEV, 2017). Hem bu süreçte annelerin evde olma imkanının babalara göre biraz daha fazla olması hem de cinsiyet ve anne-baba rolleri ile ilgili geleneksel bakış açılarının annelerin, çocukların bakımı ve eğitimi ile babalara göre daha fazla ilgilenmelerinin sebeplerinden olduğu düşünülebilir.

Uzaktan eğitimin devam ettiği pandemi döneminde çocukların davranışlarında yaşanan değişime yönelik olarak, görüşülen ebeveynlerin yaklaşık yarısı bu süreçte sorun yaşadıklarını diğer yarısı ise sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir. Yaşanan sorunlar ise en çok çocukların sürekli evde olmasından kaynaklı eğitim etkinliklerine karşı isteksizlik, sıkılma ve gerginlik davranışlar sergilemeleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Ebeveynlerin bazıları çocukların bu süreçte tablet ve telefonla çok fazla vakit geçirmelerini sorun olarak görürken, kardeşler arasındaki kavgalar, evden uzak kalmak zorunda olan annelerin çocukları ile yaşadıkları psikolojik sorunlar ve evde sürekli birlikte olmaktan kaynaklı

ebeveyn çocuk ilişkisinde ortaya çıkan sıkıntılar, yaşanan diğer problemler olarak ifade edilmiştir. Shorer ve Leibovich'in (2020) 2-7 yaş çocuğu olan ebeveynlerle yaptıkları çalışma çocukların covid-19 salgını sürecinde sinirlilik, ajitasyon ve saldırganlık, ayrılık korkuları ve yapışma gibi stres belirtileri gösterdiklerini ortaya koymuştur. Jiao ve ark. (2020), 3-18 yaş aralığındaki çocukların salgın sırasındaki davranışsal ve duygusal bozukluklarını inceledikleri çalışmada da yapışma, dikkatsizlik ve sinirliliğin tüm yaş gruplarındaki çocuklar tarafından gösterilen en şiddetli psikolojik durumlar olduğu görülmüştür. Ok, Torun ve Yazıcı'nın (2021) yaptıkları çalışmanın sonuçları da çocukların evde olmalarının elektronik aletleri daha fazla kullanmalarına sebep olduğu ve çocuklarda bu dönemde öfke, saldırganlık, etkinliklere ilgisizlik ve etkinlik takibinde zorluk gibi durumlar yaşandığını ortaya koymuştur. Küçük yaştaki çocukların gelişim dönemleri göz önüne alındığında duygularını ve stresi yönetme becerilerinin henüz tam olarak gelişmemiş olmasının etkisiyle, yaşanan zorunlu evde kalma sürecinin çocukların davranışlarına çoğunlukla öfke ve saldırganlık olarak yansımış olduğu söylenebilir. Bunun yanı sıra sayı olarak az da olsa bazı ebeveynler, evde kalınan dönemde sorun yaşamamanın aksine bu sürecin çocuklarıyla olan ilişkileri açısından olumlu geçtiğini belirtmişlerdir. Okatan ve Tagay (2023)'in yaptıkları çalışmada veliler, pandemi döneminin ailecek daha fazla zaman geçirme, aile bağlarının kuvvetlenmesi, iletişimin ve paylaşımın artması gibi olumlu yönlerinin yanı sıra aile içi çatışma, teknoloji kullanımının artması ve evde sıkılma gibi olumsuz yönlere vurgu yapmışlardır. Aradaki bu farklılıklar, ailelerin bu süreçteki yaşam koşullarının ne düzeyde kolay ya da zorlayıcı olduğuyula ilgili olabilir. Bu çalışmada ise olumlu yorum yapan ebeveynlerden birinin, eşi ile birlikte evden çalışma şansına sahip olan, diğerinin ise evde çocukların bakımı için yardımcısı olan kişiler olmasının bu süreci daha az sıkıntıyla geçirmelerine ve ilişkilerini güçlendirecek koşullar yaratmalarına etki ettiği sonucuna varılabilir.

Çalışmada elde edilen bulgulara göre katılan ebeveynlerin çocuklarının devam ettiği okul öncesi eğitim kurumlarının tamamının uzaktan eğitim uygulaması yaptığı görülmektedir. Beş ebeveyn, etkinlikler sırasında çocuğunun yanında olmadığını ya da çeşitli sebeplerden uzaktan eğitim etkinliklerine katılmadıklarından ne tür etkinlikler yapıldığını göremediğini belirtmiştir. Yapılan etkinlik türlerine ilişkin bilgiler ise sıklıkla tüm etkinliklerin yapıldığını, aynı zamanda sanat etkinliğinin de öğretmenler tarafından uzaktan eğitim sürecinde diğer etkinliklere göre daha fazla tercih edildiğini göstermektedir. Tozduman Yaralı ve Özkan Kunduracı'nın (2022) çalışmasında, uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin çoğunlukla Türkçe ve okuma yazmaya hazırlık etkinlikleri yaptıkları görülmüştür. Yıldırım (2021) çalışmasında öğretmenler pandemi dönemindeki uzaktan eğitimde sanat, Türkçe, fen, drama, müzik, matematik etkinlikleri ve oyunları uyguladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bu sayede çocukları çeşitli beceri alanlarında desteklemeye çalıştıkları düşünülebilir. Oyun, erken çocukluk eğitimi için en etkili çalışmalardır. Çocuklar en iyi oyun yoluyla öğrenirler ve uygulamalı etkinlikler yoluyla aktif olabildiklerinde odaklanırlar (Kim, 2020). İnan (2020), pandemi sürecinde öğretmenler tarafından iyileştirici hikayelerin okunması, görsel sanatlar ve oyun gibi rahatlatan etkinliklere yer verilmesinin çocukların psikolojik iyi oluşlarına katkı sağlayacağını belirtmektedir. Altın ve Gündoğdu'nun (2021) okul öncesi öğretmenleri ile yaptıkları çalışmanın sonuçları da sanat etkinliklerinin öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde en sık tercih ettikleri etkinlikler arasında yer aldığını göstermektedir. Aral ve Kadan'ın (2021) çalışmasında elde edilen sonuçlar ise öğretmenlerin uzaktan eğitimde yapılabilecek etkinlikler konusunda hikaye, okuma yazmaya hazırlık, şarkılı oyun ve ritim ve sanat ve deney etkinliklerine yer verme konusunda hemen hemen eşit sıklıkta görüş bildirdikleri görülmüştür. Öğretmenlerin sanat etkinliklerini uzaktan eğitimde tercih etmelerinin sebebi sanat etkinliklerindeki görsel öğeleri çocukların dikkatini çeken bir unsur olarak kullanmayı daha avantajlı bulmalarından kaynaklanabilir.

Çalışmaya katılan ebeveynlerden bazılarının uzaktan eğitimle yapılan etkinliklerin çocuklarının gelişimine etki ettiği alanlarla ilgili fikirleri, onları sosyal açıdan desteklemesi yönünde olmuştur. Ebeveynler, yapılan uzaktan eğitim uygulamalarının çocukların arkadaşlarını ve öğretmenlerini görüp onlarla görüntülü olarak etkileşime geçmelerinin evde geçen süreçte çocukların çokça kısıtlanan sosyal etkileşimleri açısından olumlu olduğu görüşündedirler. Uzaktan eğitim uygulamalarının özellikle okul öncesi dönemde çocuğa hiçbir katkısı olmadığını düşünen ebeveyn sayısı da azımsanmayacak düzeydedir. Özgem ve ark. (2020) ebeveyn görüşlerini inceledikleri çalışmada katılımcıların, uzaktan eğitimin okul öncesi dönemdeki çocukların eğitimine katkısının yeterli olmadığı, uzaktan eğitimin etkisinin yüz yüze eğitime göre daha düşük olduğu yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür. Aktan

Acar, Erbaş ve Eryaman'ın (2021) yaptıkları çalışmanın sonuçları okul öncesi öğretmenlerinin de ebeveynlerle benzer sorunlara odaklandıklarını göstermektedir. Uzaktan eğitimin okul öncesi çocuklarda istenen etkiyi yaratmadığı, çocukların odaklanma sorunu yaşadığı, sosyalleşmenin eksik kalması gibi bazı sorun durumları belirtmişlerdir. Ebeveyn ve öğretmen görüşleri alınarak yapılan bir başka çalışmada ise hem ebeveynler hem de öğretmenlerin çevrimiçi ortamın erken çocukluk eğitimi hedeflerine ulaşmada çok etkili olmadığı yönünde görüş bildirdiklerini bunun yanında öğretmenlerin ebeveynlere göre daha iyimser olduklarını ortaya koymuştur (Plotka ve Guirguis, 2023). Öğretmenlerin öğretimle ilgili bilgi ve tecrübelerinden yola çıkarak uzaktan eğitimin iyileştirilebileceği ile ilgili düşünceleri, onların ebeveynlerden daha olumlu bakış açısına sahip olmalarını sağlamış olabilir. Ebeveynler açısından düşünüldüğünde ise kendilerine bu süreçte zorunlu olarak yüklenen eğitimci rolü ile yaşadıkları zorlayıcı durumların, uzaktan eğitimin etkisine daha olumsuz bir bakış açısıyla yaklaşmalarına sebep olduğu düşünülebilir.

Ebeveynlerin çoğunun uzaktan eğitim sürecinde herhangi bir problem yaşamadıkları görülmekle birlikte bazı ebeveynler internet bağlantısından kaynaklı problemler yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Kullanılan uygulamalar ve cihazlarla ilgili problemlerin yanı sıra evde eğitim alan birden fazla çocuğun olması ancak uzaktan eğitime bağlanılabilecek birden fazla cihazın olmaması bazı ailelerde yaşanan problemler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu problem sadece okul öncesi dönemde değil diğer eğitim kademelerinde olan çocuklar için de dezavantaj oluşturmaktadır. Yapılan bazı çalışmalar bu soruna dikkat çekmekte, uzaktan eğitime bağlanılacak teknolojik yetersizliğin önemli bir sorun olduğunu ve bu sebepten çocukların eğitime katılım oranının düştüğünü ifade etmektedirler (Andrew ve ark. 2020; Bakırcı, Doğdu ve Artun, 2021; Erkol, 2023; Konca ve Çakır, 2021; Marin, 2022; Yenigün, 2022). Bir ailenin yeterli olanaklardan yoksun olma durumu, çeşitli neden ve koşulların sonucudur ve bu durum ebeveynlerin çocuğun uzaktan eğitimine katılımının eksik olduğu durumlar yaratabilir (Kolak, Markic ve Horvat, 2023).

Ebeveynlerin çoğunun bu dönemde çocuklarıyla evde vakit geçirirken onları gelişimsel olarak destekleyecek etkinlikler yapmaya çalıştıkları görülmektedir. Çalışmaya katılan ebeveynlerden yalnızca biri çocuğuyla yeterince ilgilenemediğini belirmiş, bu durumu da çalışan bir ebeveyn olması ile ilişkilendirmiştir. Ebeveynlerin çocuklarıyla vakit geçirmek için en sık tercih ettikleri etkinliklerin ise akademik becerilere yönelik etkinlikler (çizgi çalışması, matematik çalışması, öğretmenin gönderdiği çalışmalar, okul kitabı çalışması) olduğu görülmektedir. Kurt Demirbaş ve Sevgili Koçak (2020) 2-6 yaş arası çocuğu bulunan ebeveynlerle yaptıkları çalışmada, ebeveynlere salgın sürecinde çocuklarıyla geçirdikleri sürede yaptıkları günlük aktiviteler sorulmuş, en sık yapılan aktivitenin fiziksel etkinlikler olduğu ortaya çıkmıştır. Elde edilen sonuçlar iki çalışma arasında belirgin bir farklılık ortaya koymaktadır. Bu çalışmaya dahil olan ebeveynlerin hiçbiri doğrudan fiziksel bir etkinliği vurgulamamıştır. Bunun sebeplerinden biri Kurt Demirbaş ve Sevgili Koçak'ın (2020) yaptığı çalışmanın verilerinin salgın sebebiyle yaşanan zorunlu kapanmaya çok yakın bir tarih olan Nisan-Mayıs 2020 tarihleri arasından toplanmış olması ve ebeveynlerin çocuklarının eğitimleri yerine hareketsiz kalmalarından kaynaklanan sorunlara daha fazla odaklanmış olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Bu çalışmanın verileri ise Haziran 2021'de toplanmıştır. O tarihe kadar salgın koşullarıyla yaklaşık bir yıl geçirilmiş ve ebeveynler yaklaşık bir yıldan fazla süre uzaktan eğitim uygulaması deneyimlemiştir. Salgın koşullarında geçen süre uzadıkça ebeveynlerin çocuklarının eğitimleriyle ilgili kaygılarının ortaya çıkmaya başladığı ve bu konuda çocuklarını daha fazla desteklemeye çalıştıkları düşünülebilir. İki çalışma arasındaki farklılıklardan diğeri ise Kurt Demirbaş ve Sevgili Koçak'ın (2020) yaptığı çalışmaya katılan ebeveynlerin 2-6 yaş aralığında çocuklara sahipken bu çalışmaya katılan ebeveynlerin 5-6 yaş grubu çocuklara sahip olmalarıdır. Bu çalışmaya katılan pek çok ebeveynin çocuğunun bir sonraki sene ilkokula başlayacağı göz önüne alındığında bu yaş grubunda çocuğu olan ebeveynlerin çocuklarının akademik gelişimleri ile ilgili kaygılarının daha baskın olması ve çocuklarını bu alanda desteklemek istemeleri normal karşılanabilir. Benzer şekilde verileri 2020-2021 eğitim öğretim yılının ilk dönemini kapsayan bir başka çalışmanın sonuçları ise velilerin kaygı duydukları durumlar arasında en sık karşılaşılanın çocuklarının eğitimi olduğunu göstermiştir (Okatan ve Tagay, 2023). Pandemi başladıktan sonraki süreçte, yeni bir eğitim öğretim yılına başlarken pandemi koşullarında geçen ilk altı aylık dönemde ebeveynlerin edindiği uzaktan eğitim deneyimleri ve çocuklarının akademik becerileri ile ilgili ortaya çıkan sorun durumları, ebeveynleri çocuklarını akademik beceriler konusunda daha fazla desteklemeye yöneltmiş olabilir.

Ebeveynlerin çoğunun çocuklarının eğitimini üstlenmek konusunda kendilerini yeterli bulmalarıyla ilgili inançlarının olumlu olduğu görülmüştür. Kendilerini yeterli bulmadığını düşünen ebeveynlerin ise yaşadıkları sorunların daha çok çocuklarının sorularına cevap verememek, onlara yeterince zaman ayıramamak ve disiplin oluşturamamaktan kaynaklandığı görülmektedir. Lau ve Lee'nin (2021), yaptıkları çalışmada okul öncesi dönem çocuğu olan ebeveynlerin yaklaşık dörtte birinin uzaktan eğitimde çocuklarına yeterince zaman ayıramamaktan kaynaklı zorluklar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Pandemi sürecindeki uzaktan eğitim ile ilgili yapılan bazı çalışmalar da ebeveynlerin çocukla uygun iletişim kurma, disiplin oluşturma gibi konularda zorluk yaşadıklarını ortaya koymaktadır (Arı Arat ve Ogelman, 2021; Putri ve ark., 2020). Ebeveynlerin çocuklarıyla olan iletişimleri ve disiplin oluşturma konusunda yaşadıkları sorunların da bu süreçte çocuklarının eğitimleri ile ilgili olarak kendilerini yetersiz hissetmelerine neden olduğu düşünülebilir. Listyaningrum, ve ark., (2020)'nın yaptıkları çalışmaların sonuçları, ebeveynlerin pek çoğunun evden eğitim sırasında çocuklarına ebeveynlik yapma konusunda bilgi, beceri, sosyal ve duygusal destek gibi alanlarda mentorluğa ihtiyaç duyduklarını ortaya koymaktadır. Çalışmaların sonuçlarından hareketle, bu süreçte ebeveynlerin bilgi, beceri ve psikolojik olarak desteklenmeleri ile hem çocuklarıyla olan iletişim becerilerinin hem de akademik anlamda desteklemek konusundaki yeterliliklerinin artırılmasının mümkün olduğu düşünülebilir.

Ebeveynlerle yapılan görüşmeler, pek çoğunun çocuklarının eğitimi konusunda pandemi döneminin sebep olduğu çeşitli kaygılarının olduğunu işaret etmektedir. Bunlardan en sık karşılaşılan akademik kaygılardır. Ebeveynlerin bir diğer kaygısının da çocuklarının sosyalleşme ihtiyaçlarına yönelik olduğu görülmüştür. Drvodelic ve Domovic (2022)'in ebeveynlerle yaptıkları çalışmada uzaktan eğitimin ortaya çıkardığı en önemli olumsuz değişimlerden ikisi sosyal temasın kısıtlanması ve ebeveynlerin okul başarısı korkusu olduğu ortaya konmuştur. Aral, Aysu ve Kadan (2020) çalışmalarında oyun oynama, oyuna dahil edilme ve akranları tarafından kabul edilmenin okul öncesi dönemdeki çocuklar için önemli ihtiyaçlar olduğunu ve pandemi koşullarındaki süreçte çocukların arkadaşları ve öğretmenleriyle telefon ya da görüntülü olarak görüşebileceği zamanların oluşturulmasının önemli olduğunu vurgulamışlardır. Çalışma grubundaki ebeveynlerin çocukları ile uzaktan eğitim etkinlikleri dışında bu tür uygulamaların planlanmamış olması sosyalleşme ile ilgili kaygıların üstesinden gelmeyi zorlaştırmış olabilir. Sahip olunan akademik kaygılar açısından ise çalışmaya katılan ebeveynlerin çocuklarının 5 yaş döneminde ve pek çoğunun çocuğunun bir sonraki dönem ilkökula başlayacak olması sebebiyle birinci sınıfa başlama ve ilkökula hazırlıkla ilgili kaygılarının olması beklenen bir sonuçtur. Aynı zamanda ebeveynlerin bir kısmının çocuklarının okula uyumla ilgili kaygıları olduğunu belirtmiş olması bu durumu desteklemektedir.

Ebeveynlerin bir yıllık uzaktan eğitim deneyimlerinden yola çıkarak en çok sundukları öneri, bir günde yapılan oturum süresinin uzatılması olmuştur. Bağlantı problemleri, sesle ilgili sorunlar ve her çocuğun farklı hızda ilerlemesi gibi sebeplerden çoğu zaman etkinliklerin yarım kaldığına değinerek yarım saatlik iki oturum halinde planlanmasının daha verimli olabileceği görüşündedirler. Ebeveynler tarafından ifade edilen bir başka öneri uzaktan eğitim sürecinde her çocukla bireysel olarak ilgilenilmesi yönünde olmuştur. Özgem ve ark.'nın (2020) çalışmasında ebeveynler öğretmen-çocuk arasındaki etkileşimin az olduğu belirtilmiştir. Elde edilen sonuçlar, öğretmen-çocuk etkileşiminin kısıtlanmasının uzaktan eğitim sürecinin önemli bir sınırlılığı olduğunu göstermesi açısından paralellik göstermektedir. Ayrıca ebeveynler çocukların ekran başında daha aktif olabilecekleri yöntemler kullanılması ve öğretmenlerin uzaktan eğitim uygulamalarını etkili kullanabilmeleri için eğitim almalarının daha iyi olabileceği konusunda önerilerde bulunmuşlardır. Çetinkaya Aydın (2020) çalışmasında pek çok öğretmenin uzaktan eğitim süreci ve bu süreçte gerekli olan teknolojik becerilere sahip olmadığını ayrıca OECD tarafından 98 ülkede eğitimci ve eğitim paydaşlarıyla yapılan çalışmada, öğretmenlere profesyonel destek sağlanmasının katılımcıların en önemli gördüğü sorunlar arasında olduğunu belirtmiştir. Ülkemizde uzaktan eğitim uygulamaları, özellikle okul öncesi eğitim alanında henüz çok yenidir ve pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenleri uzaktan eğitime yeterli deneyimleri ve hazırlıkları olmadan başlamak zorunda kalmıştır (Akkaş Baysal, Ocak ve Ocak, 2020; Yürek, 2021). Yapılan pek çok çalışmanın sonucunda öğretmenleri uzaktan eğitim alanında desteklemek için eğitim verilmesi önerilmektedir (Aktan Acar, Erbaş, Eryaman, 2021; Aral ve ark., 2021; Bartan, 2022; Duran, 2020; Erkol, 2023; Tozduman Yaralı ve Özkan Kunduracı, 2022; Yenigün, 2022; Yıldırım, 2021; Yürek, 2021). Akın ve Aslan'ın (2021) eylem araştırması olarak yapılandıkları çalışmada ise planlar,

materyaller, canlı ders süre ve saatleri gibi konularda ailelerle birlikte karar verilmiştir. Çalışmanın sonucuna göre uzaktan eğitimde öğretmen ve aile iletişimindeki sürekliliğin çocuğun sürece aktif katılımını desteklediği görülmüştür. Buradan yola çıkarak öğretmenlerin, eylem planlarını ailelerin ve çocukların ihtiyaçlarına göre düzenlemeleri önemli olduğu görülmektedir. Aral ve ark.'nın (2021) yaptıkları deneysel çalışmada, okul öncesi dönemdeki çocuklara nefes farkındalık ve hareket etkinlikleri ile verilen çevrim içi eğitimin çocukların öz düzenleme ve duygu düzenleme becerilerine etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç doğrultusunda çocukların ve eğitimcilerin uzaktan eğitim sürecine hazır olmamalarının yanı sıra uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime alternatif olamayacağı vurgulanmıştır. Öte yandan teknolojik araçların ve platformların türü ve tasarımı, uygulanan pedagojik yöntemler, çocukların eğitiminin kalitesi ve katılımı üzerinde doğrudan etkiye sahiptir ve dijital teknolojilerin doğru bir şekilde kullanılmasıyla çocuklara uygun eğitimi sağlamak mümkündür (Faria ve ark., 2019; Digital Education Action Plan 2021-2027, 2020, akt. Merfeldaite, Prakapas, Railiene, 2021). Pandemi sırasında çevrimiçi veya çevrimdışı yöntemler kullanarak evde öğrenmenin sağlanması, öğrenme sürecinin iyi ilerleyebilmesi için ebeveynler ve öğretmenler arasında iş birliği gerekmektedir (Aslindah ve Sari, 2021). Çalışmaların ortaya koyduğu sonuçlardan yola çıkarak okul öncesi eğitimde yüz yüze eğitimin alternatifi olmasa da zorunlu hallerde yapılacak uzaktan eğitim uygulamalarını daha nitelikli hale getirebilmek için öğretmenlerin bu alandaki becerilerini geliştirmenin önemli olduğu görülmektedir. Bu sayede öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecini daha iyi planlayabileceği, ebeveynlerle işbirliği yaparak onlar için etkili bir rehber olabileceği düşünülebilir.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu önerilere yer verilebilir;

- Ülkemizde pandemi sürecinde farklı bölgelerde ve farklı sosyoekonomik düzeylerde ebeveynlerin yaşadıkları deneyimler de değişiklik gösterebileceğinden benzer çalışmalar farklı iller ve örneklemeler üzerinde yapılarak sonuçlar karşılaştırılabilir.
- Okul öncesi eğitimde gerçekleştirilen uzaktan eğitimde ebeveynlerin rolü daha önemli hale gelmektedir. Ebeveynlerin kaygılarını aza indirirken süreci çocuklar için daha verimli hale getirebilecek ebeveyn destekli uygulamaları içeren deneysel çalışmalar planlanabilir.
- Ebeveynlerin uzaktan eğitim sürecini daha etkili sürdürebilmelerinde en önemli rehber öğretmenlerdir. Öğretmenlerin uzaktan eğitimde aile ile işbirliği becerilerini destekleyecek eğitimler düzenlenebilir.
- Evde kalınan dönemin çocuklar üzerinde psikolojik olarak olumsuz yansımaları görüldüğünden pandemi gibi zorunlu hallerde ebeveynlere psikolojik destek sağlayacak çevrimiçi çözümler geliştirilebilir.
- Pandemi, afet gibi zorlayıcı koşullarda bir zorunluluk olarak karşımıza çıkan uzaktan eğitim uygulamalarında okul öncesi dönemdeki çocuklara uygun eğitim içeriklerinin geliştirilmesi için çalışmalar yapılabilir.

Kaynakça

- AÇEV (2017). Involved fatherhood and its determinants in Turkey. https://www.acev.org/wp-content/uploads/2019/10/1_involved-fatherhood-and-its-determinants-in-turkey.pdf adresinden erişildi.
- Akın, F., & Aslan, N. (2021). Covid-19 pandemisinde okul öncesi dönemdeki öğrencilerin uzaktan eğitimi: bir eylem araştırması. *Eğitim Bilimleri Eleştirel İnceleme Dergisi*, 2(1), 7-14. <http://dx.doi.org/10.22596/cresjournal.0201.7.14>
- Akkaş Baysal, E., Ocak, G. & Ocak, İ. (2020). Covid-19 salgını sürecinde okul öncesi çocuklarının eba ve diğer uzaktan eğitim faaliyetlerine ilişkin ebeveyn görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 6(2), 185-214. <https://doi.org/10.47615/issej.835211>
- Aktan Acar, E., Erbaş, Y. H., & Eryaman, M. Y. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(4), 31-54. <https://doi.org/10.51948/auad.979726>
- Altın, F., & Gündoğdu, K. (2021). Okul öncesi eğitimde uzaktan eğitim uygulamalarının öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi: Sorunlar ve öneriler. *International Journal of Contemporary Educational Studies*, 7(2), 577-592.
- Andrew, A., Cattan, S., Costa Dias, M., Farquharson, C., Kraftman, L., Krutikova, S., Phimister, A., & Sevilla, A. (2020). Inequalities in Children's Experiences of Home Learning during the COVID-19 Lockdown in England. *Fiscal Studies*, 41(3), 653-683. <https://doi.org/10.1111/1475-5890.12240>

- Aral, N., Aysu, B., & Kadan, G. (2020). Covid 19 sürecinde çocuklar: gelişimsel ihtiyaçlar ve öneriler. *ÇAKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(2), 360-379.
- Aral, N., Fındık, E., Öz, S., Kurtuluş Karataş, B., Güneş, L. C., & Kadan, G. (2021). Covid 19 pandemi sürecinde okul öncesi dönemde uzaktan eğitim: deneysel bir çalışma. *Turkish Studies-Education*, 16(2), 1105-1124. <https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.49289>
- Aral, N., & Kadan, G. (2021). Pandemi sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin yaşadıkları problemlerin incelenmesi. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 99-114.
- Arı Arat, C., & Ogelman, H. G. (2021). Covid-19 “evde kal” sürecinin anne görüşlerine göre okul öncesi dönem çocuklarının günlük yaşamlarına yansımaları. *Çocuk ve Medeniyet*, 6(11), 31-53. <https://doi.org/10.47646/CMD.2021.233>
- Arslan, E. (2017). Erken çocuklukta bilişsel gelişim. Erken çocukluk döneminde gelişim içinde bölüm (Ed. E. Deniz) (8. Baskı). Pegem Akademi.
- Arslan, İ., & Karagül, S. (2020). Küresel bir tehdit (COVID-19 salgını) ve değişime yolculuk. *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 1-36. <http://doi.org/10.32739/uskudarsbd.6.10.67>
- Aslindah, A., & Sari, N. (2021). Kolaborasi orang tua dan guru paud dalam melaksanakakan pembelajaran di masa pandemi Covid-19. *Journal of Early Childhood and Inclusive Education*, 4(2), 59-67. <https://doi.org/10.31537/jecie.v4i2.497>
- Bakırcı, H., Doğdu, N., & Artun, H. (2021). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitim sürecinde fen bilgisi öğretmenlerinin mesleki kazanımlarının ve sorunlarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 640-658. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.909184>
- Bartan, S. (2022). Okul öncesi öğretmenlerinin covid 19 pandemi döneminde uygulanan uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşleri. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 1-24.
- Benner, A. D., & Mistry, R. S. (2020). Child development during the Covid-19 pandemic through a life course theory lens. *Child Development Perspectives*, 14(4), 236-243. <https://doi.org/10.1111/cdep.12387>.
- Bonilla, M. T., Camo, J. G., Lanzaderas, R. A., Lanzaderas, A., & Bonilla, A. H. (2022). Parental involvement on child's education at Home during COVID-19 pandemic. *Journal of Humanities and Education Development*, 4(3), 6-13. <https://dx.doi.org/10.22161/jhed.4.3.2>
- Creswell, J. W. (2021). *Nitel araştırma yöntemleri*. M. Bütün & S. B. Demir (Çev. Ed.) (6. Baskı). Siyasal Kitabevi.
- Çetinkaya Aydın, G. (2020). COVID-19 salgını sürecinde öğretmenler. TEDMEM. <https://tedmem.org/yazilar-detay/covid-19-salgini-surecinde-ogretmenler>
- Drvodelic, M., & Domovic, V. (2022). Parents' opinions about their children's distance learning during the first wave of the covid-19 pandemic. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 12(3). 221-241. doi: 10.26529/cepsj.1131
- Duran, M. (2020). The effects of covid-19 pandemic on preschool education. *International Journal of Educational Methodology*, 7(2), 249-260. <https://doi.org/10.12973/ijem.7.2.249>
- Erkol, E. D. (2023). Kovid-19 ve sonraki dönemde uygulanan okul öncesi eğitim programına ilişkin öğretmen görüşleri. *Journal of Advancements in Education*, 1(1), 1-17.
- Garad, A., Al-Ansi, A. M., & Qamari, I. N. (2021). The role of e-learning infrastructure and cognitive competence in distance learning effectiveness during the Covid-19 Pandemic. *Cakrawala Pendidikan*, 40(1). 81-91. <https://doi.org/10.21831/cp.v40i1.33474>
- Garcia, F., Serra, E., Garcia, O. F., Martinez, I., & Cruise, E. (2019). A third emerging stage for the current digital society? Optimal parenting styles in Spain, the United States, Germany, and Brazil. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(13), 1-20. <https://doi.org/10.3390/ijerph16132333>
- Gelir, İ., & Düzen, N. (2022). Children's changing behaviours and routines, challenges and opportunities for parents during the COVID-19 pandemic. *Education 3-13*, 50(7), 907-917, <https://doi.org/10.1080/03004279.2021.1921822>
- Hao, W. (2020). Remote learning in early childhood. *Policy Update. National Association of State Boards of Education*. Retrieved, 27(6). <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED609777.pdf>
- Imran, N., Zeshan, M., & Pervaiz, Z. (2020). Mental health considerations for children & adolescents in COVID-19 pandemic. *Pakistan Journal of Medical Sciences*, 36, 67-72. <https://doi.org/10.12669/pjms.36.COVID19-S4.2759>
- İnan, H. Z. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde okul öncesi eğitimin yeniden yapılandırılması. *Millî Eğitim*, 49(1), 831-849. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.754307>

- Jiao W. Y., Wang L. N., Liu J., Fang S.F., Jiao F.Y., Pettoello-Mantovani M., & Somekh E. (2020). Behavioral and emotional disorders in children during the Covid-19 epidemic. *The Journal of Pediatrics*, 221, 264-266. <https://doi.org/10.1016/j.jpeds.2020.03.013>
- Kanter, A. (2020). Dijital bağımlılığın okul öncesi dönemdeki çocuklarda problem davranışlarına etkisi. *Researcher: Social Science Studies*, 8(2), 207-221. <https://doi.org/10.29228/rssstudies.43864>
- Kim, J. (2020). Learning and teaching online during Covid-19: Experiences of student teachers in an early childhood education practicum. *International Journal of Early Childhood*, 52, 145-158 <https://doi.org/10.1007/s13158-020-00272-6>
- Kolak, A., Markic, I., & Horvat, Z. (2023). Parents' attitudes towards distance learning during the COVID-19 pandemic. *South African Journal of Education*, 42(3), 1-13. <https://doi.org/10.15700/saje.v42n3a2129>
- Konca, A. S., & Çakır, T. (2021). Pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile okul öncesi eğitimden ilkökula geçiş hakkında veli görüşleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(2), 520-545. <https://doi.org/10.33308/26674874.2021352307>
- Kurt Demirbaş, N. K., & Sevgili Koçak, S. (2020). 2-6 yaş arasında çocuğu olan ebeveynlerin bakış açısıyla covid-19 salgın sürecinin değerlendirilmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(6), 328-349.
- Lau, E. Y. H., & Lee, K. (2021). Parents' views on young children's distance learning and screen time during COVID-19 class suspension in Hong Kong. *Early Education and Development*, 32(6), 863-880. <https://doi.org/10.1080/10409289.2020.1843925>
- Listyaningrum, R. A., Widyaswari, M., Sari, N. N., & Yuniar, D. P. (2020). Analysis of the needs of parents in mentoring early childhood during learning from home. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 487, 223-229. <https://doi.org/10.2991/assehr.k.201112.039>
- Marin, E. (2022). Adapting to a new education era: overcoming challenges in preschool education during pandemic times. *Journal of Educational Sciences*, 1(45), 88-102. <https://doi.org/10.35923/JES.2022.1.06>
- Merfeldaite, O., Prakapas, R., & Railiene, A. (2021). COVID-19 lessons: experience in organization of distance pre-school education. *Digital Education Review*, 40, 141-153. <https://doi.org/10.1344/der.2021.40.141-153>
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma. Desen ve uygulama için bir rehber*. Nobel Yayın.
- Özgem, K., Güldal Kan, Ş., Kuset, S., & Şaşmacıoğlu, E. (2020). Evaluation of the effect of distance education on children in pre-school period: Parental views. *Near East University Journal of Education Faculty*, 3(2), 94-103. <https://doi.org/10.32955/neuje.v3i2.252>
- Ok, B., Torun, N., & Yazıcı, D. N. (2021). Yeni normalin erken çocukluk dönemi üzerindeki etkilerinin ebeveyn görüşleri alınarak incelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(2), 640-654. <https://doi.org/10.33308/26674874.2021352308>
- Okatan, Ö., & Tagay, Ö. (2023). COVID-19 pandemi sürecinde okul öncesi velisi olmak. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 56, 626-648. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1227988>
- Plotka, R., & Guirguis, R. (2023). Distance learning in early childhood during the COVID-19 crisis: Family and educators' experiences. *Early Childhood Education Journal*, 51, 1359-1370. <https://doi.org/10.1007/s10643-022-01384-5>
- Putri, R. S., Purwanto, A., Pramono, R., Asbari, M., Wijayanti, L. M., & Hyun, C. C. (2020). Impact of the COVID-19 pandemic on online home learning: an explorative study of primary schools in Indonesia. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 29(5), 4809-4818.
- Shorer, M., & Leibovich, L. (2020). Young children's emotional stress reactions during the COVID-19 outbreak and their associations with parental emotion regulation and parental playfulness. *Early Child Development and Care*, 192(6), 861-871. <https://doi.org/10.1080/03004430.2020.1806830>
- Sujarwo, S., Kusumawardani, E., & Nurmalasari, Y. (2022). Does the motivation and parents involvement affected by distance learning media during pandemic covid 19? *Jurnal Ilmiah Pendidikan*, 41(2), 481-493. <https://doi.org/10.21831/cp.v41i2.46265>
- Tarçoçin, S., Alagöz, N., & Boğa, E. (2020). Okul öncesi dönem çocuklarının pandemi sürecinde (COVID-19) davranış değişiklikleri ve farkındalık düzeylerinin anne görüşlerine başvurularak incelenmesi. *Turkish Studies*, 15(6), 1017-1036. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.44338>
- Tozduman Yaralı, K., & Özkan Kunduracı, H. K. (2022). Türkiye'de covid-19 pandemi döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim süreci: Okul öncesi eğitimin değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 61, 425-452. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.980208>
- Yenigün, E. (2022). *Okul öncesi eğitimde acil uzaktan öğretim uygulamalarına yönelik öğretmen ve veli görüşleri (Kars ili örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Yıldırım, B. (2021). Preschool education in Turkey during the covid-19 pandemic: A phenomenological study. *Early Childhood Education Journal*, 49, 947-963. <https://doi.org/10.1007/s10643-021-01153-w>

- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, (8. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yürek, E. (2021). *Okul öncesi eğitimde uzaktan eğitimin uygulanabilirliğine yönelik okul öncesi öğretmenlerinin ve alandaki akademisyenlerin görüşlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

Ek.1.**GÖRÜŞME FORMU****KİŞİSEL BİLGİLER**

- Kaç yaşındasınız?
- Eğitim durumunuz nedir?
- Mesleğiniz nedir?
- Kaç çocuğunuz var? Yaşları kaç?
- Okulların eğitime ara vermesiyle çocuğunuzla kim ilgilendi?

GÖRÜŞME SORULARI

1. Pandemi başladıktan sonra eşiniz ve siz evden çalışma imkanına sahip miydiniz?
2. Bu süreçte çocuğunuzla ilişkinizde değişim yaşandı mı? Değişimin sebebi sizce ne olabilir?
3. Çocuğunuzun devam ettiği eğitim kurumu uzaktan eğitim uygulaması yürüttü mü? Ne tür çalışmalar yapıldı?
4. Uzaktan eğitim uygulamalarının çocuğunuzun gelişimini hangi açılardan desteklediğini düşünüyörsünüz?
5. Uzaktan eğitim uygulamalarında problem yaşadınız mı? Ne tür problemler yaşadınız?
6. Bu süreçte çocuğunuzla evde vakit geçirirken ne gibi etkinlikler yaptınız?
7. Çocuğunuzun eğitimini üstlenmek konusunda kendinizi yeterli buluyor musunuz? Hangi alanlarda yetersiz olduğunuzu düşünüyörsünüz?
8. Çocuğunuzun bundan sonraki eğitimini düşündüğünüzde pandemi döneminin sebep olduğu kaygılarınız var mı? Varsa nelerdir?
9. Uzaktan eğitimle ilgili önerileriniz nelerdir?

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

